

ilke

AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ

- * MHP ve ÜGD Kapatılmalıdır
- * Nikaragua Devrimi Emperyalizmin Daralan Soluğudur
- * Seçimler Demokrasi Güçlerinin Birliğine ve Mücadelesine Hizmet Etmelidir
- * “SOL” Tedhişçilik ve Anti-Emperyalist Savaş / V. Tabakova
- * “Halkın Devleti” Üzerine / M. Öz
- * TİP Genel Başkanı Behice Boran’ın “Proleterya Enternasyonalizmine Bağlılığı” ! / M. Dilaver

Cilt/12

Ağustos - Eylül

Sayı/68-69

İ Ç İ N D E K İ L E R

22 Haziran 1979'dan - 13 Ağustos 1979'a	3
Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Haklı Mücadelesi ve «Ankara Baskını»	7
MHP'nin Kapatılması ve Yöneticilerinin Cezalandırılması Zorunludur	9
«MHP Suçludur»	11
Nikaragua Devrimi Emperyalizmin Daralan Soluğudur	13
Afganistan Devrimi Dünya Gerici Cephesine Karşı Savaşıyor	18
Küçük Burjuvanın Can Simidi H. Marcuse Öldü	20
18. Bölge Ecza Odası Bildirisi	24
Seçimler Demokrasi Güçlerinin Birliğine ve Mücadelesine Hizmet Etmelidir	28
Sosyalist Demokrasi ve Burjuva Demokrasisi / Prof. Y. RADEV	35
«Sol» Tedhişçilik ve Anti-Emperyalist Savaş / V. TABAKOVA	42
Halkın Devleti Üzerine / M. ÖZ	57
TİP Genel Başkanı B. Boran'ın «Proleter Enternasyonalizmine Bağlılığı» (!) / M. DİLAVER	76

Sahibi: Öner Ciravoğlu / Yazışleri Müdürü: Yusuf Hasağcebi /
Yazışma ve Havale Adresi: P. K. 71 İstanbul / Yönetim ve Dağı-
tım Adresi: Cağaloğlu, Başmusahip Sokak Tan Apt. No: 10/11,
İstanbul / Abone Koşulları: Yıllık 300, altı aylık 150 lira, dış ülke-
ler için ikika tıdır / Baskı: Doğan Basımevi / Dizgi: Evren Mat-
baası / İlan: Tam sayfa 500 lira, diğer ilanlar santimi 50 lira /
Basıldığı Tarih: 27 Ağustos 1979

22 Haziran 1979'dan 13 Ağustos 1979'a

22 HAZİRAN 1979

- ABD Temsilciler Meclisi, Türkiye'ye 50 milyon dolarlık yardım önerisini reddetti.
- THKP-C Eylem Birliği üyesi olduğu ileri sürülen 10 kişi tutuklandı.
- Duvarlara afiş asan, yazı yazan ve izinsiz silah taşıyanlar hakkındaki cezaları ağırlaştırılan yasa yürürlüğe girdi.
- SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu ve SBKP, ABD ve SSCB arasında imzalanan SALT-2 anlaşmasını ve Carter-Brejnev zirvesinin sonuçlarını onayladı.

23 HAZİRAN 1979

- Nikaragua'da Somoza yönetimine karşı savaşan Sandinista gerillaları Livas eyaletini ele geçirdiler.
- Suriye'de «Müslüman Kardeşler» adlı dinci örgüt üyeleri Halep'teki topçu okulunu basarak 3Z askeri öğrenciyi katlettiler.

24 HAZİRAN 1979

- İki CHP milletvekili, kendilerine AP'ye geçmek koşuluyla ağırlıklarınca altın önerildiğini öne sürdüler.
- Mısır Devlet Başkanı Sedat, Şah ve ailesinin Mısır'da yaşamasına olanak verecek bir yasa tasarısını parlamentoya sundu.
- Amerika Ülkeleri Örgütü (OAS) toplantısında Somoza'nın yerini demokratik bir hükümete bırakması istenirken, ABD'nin Barış Gücü gönderme önerisi reddedildi.
- TİKP Başkanı Perinçek, «Ülkenin sorunlarının ancak milli birlik hükümetiyle çözümlenebileceğini» ileri sürdü.

25 HAZİRAN 1979

- NATO Başkomutanı Heig'e Belçika'da suikast yapıldı.
- Suriye'de 63 subayı öldürmekten sanık «Müslüman Kardeşler» örgütünün 14 üyesi idama mahkum edildi.
- Nikaragua'da Halk Güçleri, Başkent Managua'nın 25 Km. güneyindeki Masaya kentini ele geçirdi.
- Petkim ürünü mallara yüzde 50-310 oranında zam yapıldı.
- Mersin Soda Sanayii işçileri yürüyüşlerinin son bölümünde Ankara Gölbaşı'na geldiler.

26 HAZİRAN 1979

- CHP'li 10 parlamenter, Gölbaşı'nda konaklayan Mersin Soda Sanayii işçilerinin Ankara'ya girişlerinin engellenmesini kınadılar.
- Devlet Bakanı Hikmet Çetin başkanlığında atlı bakan, Sanayi ve Ticaret Odaları Başkanları ile gündemi açıklanmayan bir toplantı yaptılar.
- İMF, dolara uygulanan 35 TL'lik kurun geçici olduğunu, 1 doların 47.10 TL olduğunu bildirdi.
- Sita - Sana ve Turyağ fabrikalarında DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikasına üye 1300 işçi greve gitti.
- İtalya'da 13 milyon maden işçisi greve gitti.

27 HAZİRAN 1979

- Manisa'da önce MHP il Başkanı, hemen arkasından da CHP'li berber ve bir eczacı öldürüldü.

28 HAZİRAN 1979

- OPEC, ham petrole yüzde 35 zam yaptı.
- İstanbul Ortaköy'de ilericilerin gittikleri bir çay bahçesinde arka arkaya meydana gelen iki patlama sonucunda 1 kişi öldü, 17 kişi yaralandı.
- Portekiz'de seçimlerin erkene alınması için üç sağcı parti işbirliği yapacaklarını açıkladı.
- ABD'de Cumhuriyetçi senatörler SALT-2'ye karşı kampanya açtılar.
- Meksika polisi, Şah'ın kaldığı villaya bir helikopterden ateş açtığı yolundaki haberleri doğruladı.

29 HAZİRAN 1979

- MHP Zeytinburnu İlçe Başkanı öldürüldü. Yurdun çeşitli yerlerinde iki kişi öldürüldü, çok sayıda insan yaralandı.

30 HAZİRAN 1979

- Vietnamlı mültecilerin yerleştirilmesi için BM'in tüm dünyaya yaptığı çağrı Türk hükümeti tarafından ilke olarak kabul edildi.
- AP, MSP, MHP yayınladıkları ortak bildiride, «hükümetin güven oyu istemesi gerektiğini» öne sürdüler.
- DİSK Onur Kurulunca, 4 ay süre ile DBK üyeliğinden uzaklaştırılan Yeraltı Maden-İş'in cezası bitti.

1 TEMMUZ 1979

- MİSK Eğitim Merkezi ve MHP Genel Merkezi silahlı saldırıya uğradı. 4 kişi öldü.
- Maliye Bakanlığınca hazırlanan «Niyet Mektubu» İMF'ye gönderilmek üzere Maliye Bakanı tarafından imzalandı.

2 TEMMUZ 1979

- Türk-İş Genel Başkanı Denizci partilerin asgari müşterekte birleşmelerini önerdi.
- Çin'in Mısır'a 90 adet MİG-21 uçağı verdiği açıklandı.

4 TEMMUZ 1979

- Maliye ve Ticaret Bakanlarının Wells Fargo ile yeni bir anlaşma düzenleyecekleri açıklandı.
- ABD, Çin'e ticarete en çok kaydırılan ülke statüsünü tanıyacağına açıkladı.
- Brejnev Carter'den SALT-2'nin aynen uygulanmasını istedi.
- Burdur TSİP İl Başkanı Mehmet Öztürk, evinde faşistlerin silahlı saldırısına uğrayarak ağır yaralandı.

5 TEMMUZ 1979

- İstanbul'da Ağır Suç Masası Şefi Ahmet Ateşli, silahlı saldırıya uğrayarak yaralandı.
- Nikaragua'da Somoza kuvvetleri halk güçlerine karşı büyük bir saldırıya girişti.
- MHP, terör olaylarını plânladığı tesbit edilen bir yöneticisinin MİT ajanı olduğunu iddia etti.

6 TEMMUZ 1979

- Tam Gün'e katılma süresinin bitiminde, 34 ilde toplam 300 doktor görevden ayrıldı.
- ABD Savunma Bakanı, gerekirse Basra Körfezine askeri müdahalede bulunabileceklerini söyledi.
- Türkeş, hükümetin bazı ajanları MHP'ye soktuğunu iddia etti.

7 TEMMUZ 1979

- Humeyni, Şah döneminde yasal olmayan yollardan kâr sağlayan şirketlerin devletleştirileceğini söyledi.

- Somoza, istifa ederek Nikaragua'dan ayrılmaya hazır olduğunu bildirdi.

8 TEMMUZ 1979

- Bulgaristan Devlet Başkanı Todor Jivkov Türkiye'ye geldi.
- Türkiye'de silah kaçakçılığının

- arkasında önemli iş adamları ve siyasilerin bulunduğu açıklandı.

9 TEMMUZ 1979

- Samsun ve Adana'da toplam 4 kişi öldürüldü.
- Demirel, silah kaçakçılığında hükümetin parmağı olduğunu iddia etti.
- Sandinista gerillaları Somoza'nın

- diktatörlüğü gömülene kadar mücadeleye devam edeceklerini bildirdi.
- Sovyetler Birliği, kurulacak yeni müdahale ordusu hakkında ABD'yi uyardı.

10 TEMMUZ 1979

- MHP'nin 19 yöneticisinin sıkıyönetimde yargılanacağı açıklandı.
- Gazeteci Abdi İpekçi'nin katilleri yakalandı. Sanıkların MHP ile ilgileri olduğu açıklandı.
- TSİP Burdur İl Başkanına

- saldırının Ülkü Ocakları üyesi Rıfat Yıldırım olduğu tesbit edildi.
- İtalya'da yeni hükümeti kurma görevi Sosyalist Parti lideri Battino Craxi'ye verildi.

11 TEMMUZ 1979

- Faşist Veli Can Oduncu, cezaevinde Maden-İş üyesi bir işçiyi öldürdü, üç işçiyi de ağır yaraladı.

- Atatürk Eğitim Enstitüsünde, kürsüye konan bombanın patlaması sonucunda TÖB-DER üyesi bir öğretmen öldü, 14 kişi yaralandı.

13 TEMMUZ 1979

- Filistinli gerillalar Mısır'ın Anka-ra Büyükelçiliğini besarak, Büyükelçi dahil, bütün personeli rehin aldılar.

- Yabancı bankalarla kredi ve borç erteleme anlaşması imzalandı.

bir YORUM

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Haklı Mücadelesi Ve «Ankara Baskını»

Filistin Kurtuluş Örgütü birimlerinden ve Suriye'den himaye gördüğü söylenen «El Saika» grubuna mensup 4 gerilla Mısır'ın Ankara Büyükelçiliğini basarak, büyükelçiye ve elçilik görevlilerini rehin aldılar. Baskına girişirken iki emniyet görevlisini kapıda öldürdüler. Baskın süresince pencereden atlayıp kaçmak isteyenlerden biri daha ölünce, olayın kurbanlarının sayısı üçe yükseldi.

Filistin gerillalar eylemlerinin bedeli olarak Türk hükümetinden ne istediklerini bile doğru formüle edemediler. Daha doğrusu isteklerini, bu tür eylemlerin arkasındaki haklı davaya dikkat çekerek biçimde somutlamayı başaramadılar. Yani eylem, niteliği bir yana, hazırlanış biçimi olarak da bir bireyselliği ve plansızlığı dile getiriyordu. Dolayısıyla maceracı eylemler kategorisine giriyordu.

Pazarlıklarla varılan sonuçlardan hiç bir yere varılamıyor. Belki bu olay başka gelişmelere vesile oldu. Örneğin FKÖ'nün Türkiye'de büro açmasını sıcak biçimde yeniden gündeme getirdi. Ama Filistin Halkının genel mücadelesinde kâr hanesine yazılacak bir iz bırakmadı.

Olayın başlangıcında, hükümetin gerillalara karşı meşruiyet sınırları içinde kalması gerekliliği dile getirilmişti. Örneğin TSİP yaptığı açıklamada bu noktaya dikkat çekiyor ve başka örneklerinde olduğu gibi, bir zor yönteminin seçilmemesinin yararını tekrarlıyordu.

Uzlaşma ya da başka yollardan bu doğrultuda bir sonuca varılması, olumlu siyasal gelişmelere yol açmış olsa bile, olayın başka bir boyutu daha var. FKÖ gerillalarına Türkiye'de yardım eden.

lerin kimlikleri ve siyasal görüşleri. Hatta yer yer, kullandıkları arabayı bile gerillaların aynı kaynaktan temin ettikleri söylendi.

Sıradan silah kaçakçıları olarak gösterilmek istenen bu kaynakların siyasal kimlikleri hakkındaki ipuçları maceracı unsurların yer yer kimlerin desteğine kadar düştüklerini gösteriyor. Gebze'deki bir çiftliğin sahibi olan elebaşı (tutuklandı) gerillalara silah temin etmekle suçlanıyor. Siyasi görüşlerinde de milliyetçi olduğu ve hatta MHP ile ilişkileri bulunduğu belirtiliyor. Ve bu ilişkiler onun silah kaçakçılığı vasfını «sıradan» olmaktan çıkartıp dikkat edilmesi gereken bir hale getiriyor.

Eğer ulusal dâvâ, mubah ve her siyasal akımdan yararlanmayı gerekli gören bir anlayışla yürütülmek isteniyorsa, bu başta o dâvânın kendisine zarar verir. Böyle bir başlangıçtan yola çıkarak Türkiye'de açılacak FKÖ bürosu elbette ki halklarımız arasında bağları geliştirmek yolunda önemli adımlar atacaktır ama, salt bu maceracı eylem yüzünden de görevleri nisbeten ağırlaşmış olacaktır. O halde, Filistin Halkının haklı dâvâsı, haksız eylemler üzerinde yükselmiyor. Ankara eyleminin de haksızlık çapı abartılmamalıdır lakin, kurduğu ilişkiler bakımından da üzerine «gölge» düşmüştür.

Terör ve zorbalık ulusal haklılığın araçlarından değildir.

14 TEMMUZ 1979

- Mısır'ın Ankara Büyükelçiliğine baskın olayında arabulucu olarak 4 FKÖ lideri Ankara'ya geldi.

15 TEMMUZ 1979

- Mısır elçiliğini basan Filistinli gerillalar yapılan anlaşma üzerine teslim oldular.

16 TEMMUZ 1979

- Irak Devlet Başkanı Hasan El-Bekr istifa etti. Yerine Saddam Hüseyin seçildi.

17 TEMMUZ 1979

- Nikaragua diktatörü Somoza istifa ettiğini açıklayarak ABD'ye gitti.
- ABD hükümet üyeleri topluca istifa ettiler.
- Mersin Soda Sanayiinde anlaşma sağlandı.
- MİSK garajında bomba imal ederken meydana gelen patlamada 1 kişi öldü.

- Sıkıyönetim savcılığı, MHP Bakırköy yöneticileri hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına

başvurdu.

- 5. Ağır Ceza Mahkemesi TSİP davasını sıkıyönetime devretti.

bir YORUM

MHP'nin Kapatılması ve Yöneticilerinin Cezalandırılması Zorunludur

Faşist hareketin siyasal cinayetleri son bir yıl içinde öylesine arttı ki, demokrasinin geleceğine ilgi duyan herkes, MHP'nin kapatılmasının, başta gelen demokratik görev olduğuna inanmaya başladı.

MHP'nin siyasal cinayetler azmettirmesi ve yönlendirmesi kuşkusuz yeni bir olay değil. Faşist hareketin geçmişi oldukça eskiye, MHP şemsiyesi altında ve plânlı olarak işlenen cinayetler ise en az on yıl geriye dayanıyor. Ne ki, MHP'nin demokrasi üzerinde son kumarını oynamaya çalıştığı günümüzde MHP'ye karşı mücadele, öncü demokratik güçlerin mücadelesi olmaktan çıktı, gelip bütün emekçi kitlelerin özlemi olmaya dayandı. Ayrıca, sınıf mücadelesinin giderek kızışması, demokrasi düşmanı gerici siyasal güçlerle, demokratik cephe arasındaki hesaplaşmayı MHP üzerinde odaklaştırdı.

MHP'nin MC dönemlerinde önemli yol aldığı, bununla da kalmayıp, stratejik noktalarda mevzilendiği biliniyor. Ancak, gericiliğe karşı topyekün halk muhalefetine yol açtığı CHP iktidarında, bu mevzilerden faşist hareketin sökülüp atılması mümkün idi. Bu, demokrasi mücadelesinin gelişmesi için de elverişli olanaklar yaratacaktı.

Ancak, sosyal demokrasinin, MHP'ye karşı demokrasiden yana bir tutum alması bir yana, Ecevit hükümeti tam bir gaflet içinde oldu. Saldırıları karşısında geri çekilmek ve tekelci sermayenin himayesine sığınmak yolunu seçti.

Faşist hareketin azıtması hedeflerinin sosyal kimliğini büyütmesi de bu döneme rastladı. Bir «denge» iktidarında, dengeyi büsbütün faşizmden yana çevirebilmek için bütün gücüyle halk güçlerine abandı. Son 20 ay içinde MHP patentli cinayetlerin sayısı iki bine yaklaştı. Bunların arasında, bütün burjuva siyasal güçleri ayağa kaldırıp paniğe uğratacak kadar «büyük» kurbanlar da bu lunuyordu.

Faşist hareketin mevzilerinden çıkarak açık döğüş alanına gelmesi demokrasi mücadelesinin MHP'ye yönelik yüzüne büyük önem yükledi. Demokrasi güçleri bütün gücüyle ve elindeki araçlarla bu partinin kimliğine dikkat çektiler ve sosyal demokrasiyi de bu yönde hareket etmeye zorladılar. Bu çabalarında nisbeten başarısız kalmalarının başlıca sebebi, CHP hükümetinin sınıf kimliği idi ama kendi zaaflarının da belirleyici olmayan bir payından sözedilmelidir.

Buna rağmen MHP'nin ve yan kuruluşlarının kapatılması için şartlar sürekli olgunlaştı. MHP'nin, yakalanan ve mahkûm olan faşist katillerle organik ilişkisi pek çok olayda ve belgede kanıtını buldu. Abdî İpekçi'nin katili, Doğan Öz'ün katili, Maraş olayı sanıklarının tümü, gazeteci A. İhsan Özgür'ün katledilmesinden sorumlu olanlar hep MHP'li çıktılar. Ecevit bile bu kadar çok kanıt karşısında şaşırıldı, biraz da sıkıştı.

Sadece kanıtlar değil, halk kitlelerinin talebi de Ecevit'i ve hükümetini sıkıştırıyor. MHP'nin kapatılmamasının ağır bir vebal olacağı bu konuyu Ecevit'den çok daha iyi bilen toplum kesimlerinin sözcüsü kişi ve kuruluşlar tarafından durmaksızın yineleniyor. Ama boşuna!

Araya seçim hesapları giriyor ve sosyal demokrasinin bu konudaki kaçaklığını daha da pekiştiriyor. «MHP kapatılırsa oyları AP'ye gider.» gibi basit ve yanlış bir hesap Ecevit'e, «ben yargıç değilim» demagojisinin arkasına sığınma hatasını işletiyor. Bu konuda yargıç olmaya gerek yoktur ve esasen yargıç olan kitleler kararlarını vermiş bulunmaktadır.

Söz konusu olan demokratik bir tutumdur ve MHP'nin kapatılmasıyla kazanacak olan demokrasidir.

Ancak görülüyor ki, sosyal demokrasi bu kadarıyla bile demokrasiyi gözden çıkarmıştır ya da gözden çıkaranlardan himmet beklemektedir. MHP'yi mahkûm etmeye yetecek bir dolu kanıt, böyle devam ettiği sürece, CHP'yi suçlayan kanıtlar haline dönüşecektir.

İşte, Ankara sıkıyönetim mahkemesinin kararı:

bir BELGE

«MHP Suçludur»

Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi, savcı yardımcısı Doğan Öz'ü öldürmekten sanık İbrahim Çiftçi'yi ölüme mahkum etti. Mahkum MHP yandaşı olup bu partinin yönetim kademesi tarafından korunmuştur, çünkü yine bu yöneticiler tarafından suça teşvik edilmiştir. MHP yöneticilerinin de yargılanması, hatta, MHP hakkında da kovuşturma açılması çağrısında bulunan karar şöyledir:

«Yazılmış bulunan ve taraflara birer nüshası elden verilmek üzere bu tebliğ edilecek olan gerekçeli hükümde ayrıntıları ile ortaya konulduğu üzere T.C. Anayasası'nın 124. maddesinde yer alan anayasal hür demokratik düzeni temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerini içeren sebeplerden ötürü Ankara ilinde de ilân olunan sıkıyönetim nedeniyle kurulmuş bulunan Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi:

Kendi siyasal görüşünde olmayan, bu görüşlere katılmayan veya demokratik hukuk devletinin sağladığı güvence ile başkaca bir görüşü benimsemiş olan kişi ve kuruluş mensuplarına karşı.

İster ülkücülük - milliyetçilik - sağcılık adına olsun, ister devrimcilik - ilericilik - solculuk denilerek yapılsın, isterse bu görüşler bünyesinde yer almak suretiyle azınlık ırkçılığı bölücülük şeklinde sürdürülsün,

Ülkemizde değişik dönemlerde ve değişik yoğunlukta yurttaşlara, kamu görevlilerine, siyasal kuruluşlara, derneklere, sendikalara, öğrenim kurumlarına, özel ve kamuya ait işyerlerine ait yapılmakta olan silahlı şiddet eylemlerini yürüten eylemcilerin bu tür davranışlarının,

Genel ve ortak amaçları olan T.C. devletinin varlığına ve devletin güvence altına aldığı temel haklara saldırmak ve bu yol-

dan özel hedefleri olan hukuk devletini ortadan kaldırmak, niteliğini değiştirmek istedikleri belirlendiğinden,

Sanık İbrahim Çiftçi'nin,

1 — Bu hedefe ulaşmada bir engel telakki ettikleri Ankara Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ü 24 mart 1978 günü saat 08/15'de başına altı kurşun sıkmak suretiyle ve önceden diğer suç ortakları ile planlı biçimde öldürdüğü,

Bu fiilin belirtilen nedenlerle taammüeden ve tasarlayarak adam öldürme değil, Türk halkını birbirini aleyhine hangi sebebe dayalı olursa olsun silahlandırarak katletmeye teşvikin sonucundan katletme öldürme suçunu oluşturduğu anlaşıldığından, hareketine uyan TCY'nin 149/2 maddesi gereğine ölüm cezasıyla cezalandırılmasına, başkaca indirimde takdiren gerek olmadığına, cezanın niteliği bakımından istemlerin reddi ile tutukluluk halinin devamına,

2 — Aynı eyleme katılmış olmaktan ötürü Hüseyin Demirel'le, Hüseyin Kocabaş haklarında Ankara Sıkıyönetim Savcılığı'nca açılan soruşturmanın sürdürülmekte olduğu dikkate alınarak, bu dava dosyasında adı geçen sanıklarla ilgili bulunan beyan ve belgelerin soruşturma dosyalarına saklanmak üzere askeri savcılığa gönderilmesine,

3 — Sanık İbrahim Çiftçi'yi ve dolayısıyla suç ortakları ile oluşturdukları gizli suç örgütünü gerekçede belirtilen şekillerde Anayasa dışı hedefe yönelmeleri için eğitilme, silahlanma ve eyleme geçmek üzere azmettirme, tahrik ve teşvik ettirme, koruma ve kollama konusunda etkinlikleri bulunduğu hususundaki kanıtlar da gönderilmek suretiyle,

Konya Milletvekili İhsan Kabadayı, MHP Genel Sekreter yardımcıları Nevzat Kösoğlu, Yaşar Okuyan ile bunların bağlı buldukları kuruluş mensupları hakkında yasal soruşturma açılması için Sıkıyönetim Komutanlığı ve Sıkıyönetim Askeri Savcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

4 — Bu davada sanığın savunma tanıklığını yapan ve yalan beyanda buldukları belirlenen Ülkü Ocakları Derneği eski başkanı Hasan Taner, öğrenci Orhan Yüksel ve öğrenci Hayali Korkutoğlu haklarında yalancı tanıklıktan yasal soruşturma açılması için Sıkıyönetim Komutanlığı ve Askeri Savcılığına suç duyurusu yapılmasına,

5 — Silahın oluştuğu kabul olunan suçun unsurunu teşkil etmesi bakımından bu konuda ayrıca bir karara gerek bulunmadığına,

Oy birliği ile ve yasal yollar açık olmak üzere karar verildi.»

19 TEMMUZ 1979

- İMF, «Niyet Mektubu»nu onayladı.
- MİSK'in faşist sanıklara para dağıttığı saptandı.
- Tutuklu ve hükümlü faşistler Selimiye Kışlası'nda yangın çıkarttı.
- Tarsus'ta iki kişi öldürüldü. Diyarbakır'da bir avukat ağır yaralandı.
- Nikaragua'da Somoza'nın yerine geçici olarak Devlet Başkanlığına seçilen Francisco Urcuyo görevden istifa ederek ülkesinden ayrıldı.
- Avusturya Başbakanı Kreisky, FKÖ Lideri Arafat'ın terörist eylemlere karşı olduğunu ve Filistin gerillalarının Ankara baskınına onaylamadığını söyledi.

20 TEMMUZ 1979

- MİSK Genel Başkanı Akıncı ile iki yönetici sıkıyönetim tarafından gözaltına alındı.
- İMF'nin «Niyet Mektubu»nu onaylamasından sonra 90 milyon dolarlık ilk kredi dilimi Türkiye'nin hesabına geçirildi.
- Nikaragua'da geçici Başkan Urcuyo'nun da ülkeden kaçması üzerine 42 yıllık dikta rejimi çöktü. Sandinista birlikleri başkent Managua'ya girmeğe başladılar.

bir YORUM

Nicaragua Devrimi Emperyalizmin Daralan Soluğudur

Remzi ÇİĞ

Bir Orta Amerika ülkesi olan Nikaragua'da halk güçleri 45 yıllık diktatörlüğü devirdi. Diktatör Somoza ülkesini terkedip ABD'ye kaçtı. Bir yıl içinde bu ikinci kaçış ve üstelik benzeri sebeplere bağlı iki kaçış...

Şah da böyle bir sonla noktalanmıştı. O da İran halk güçlerinin topyekün mücadelesi karşısında emperyalizmin mevzilerini kendi ülkesinde daha fazla savunamayacağını anlıyarak kaçmıştı. Somoza ve Şah'ın akibetleri o denli birbirine benziyor ki, insan, dünyadaki tüm diktatörlerin ve zulüm düzeninden yana olanların tarihi sonlarının, sadece içerik olarak değil, biçim olarak da bundan sonrasında aynı olacağını düşünmekten kendisini alamıyor.

Ama zaferin de kolay gerçekleşmediği açık. Tıpkı İran'da olduğu gibi Nikaragua'da da halk güçlerinin birliği, mücadelede yerlerini aldılar ve tarihsel rollerini oynadılar.

Halk güçlerini birleştiren maddi temeller çok güçlü idi. 45 yıl boyunca Nikaragua, ipleri ABD emperyalizminin elinde olan bir aile tarafından yönetiliyordu. Somoza ailesi, sadece kanlı bir diktatörlük değil, aynı zamanda bir soygun şirketi gibi çalışıyordu. Ülke bu zulüm ve sömürü makinasının altında çekilmez bir hayata itilmişti.

Yoksulluğun ve varlığın bir kaç göstergesini karşı karşıya getirirsek Nikaragua'nın nasıl bir sınıf zıtlaşması içinde bulunduğu anlaşılabilir.

Somoza ailesinin varlığının 40 milyar doları aştığı söylenmektedir. Diktatör ve çevresi, başkent Managua'nın sarp kayalıklarla örülü bir yüksek tepesinde kurulu ve kuşların bile yaklaştırılmadığı sarayında halktan uzak bir tecrit çemberi içinde yaşamaktadır. Ulusal muhafızlardan ve istihbarat örgütlerinden oluşan bir zulüm makinası, ülkenin bütün kan damarlarını bu saraya bağlamaktadır. Sadece Somoza ailesinin fertlerinin eğitim görmesi için yılda 800 milyon dolar harcanmaktadır. Diktatör pek çok ABD işletmesinin ortağıdır ve çeşitli kaçakçılık örgütleriyle de ticari bağlar içindedir. Kısacası Nikaragua, Somoza Şirketi'nin mal ve can pazarıdır!

Halk ise koyu bir yoksulluğu yaşadığı durdu, Başkent de bile nüfusun % 80'i su, elektrik, kanalizasyon ve yol hizmetlerinden yoksun yaşadı. Her yüz kişiden 70'i alfabenin varlığından habersiz kaldı. Her yüz ölümden 60'ı, 14 yaşından küçükleri yakalıyordu ve Nikaragua, yerinde saymakla kalmayıp, maddi olarak gerileyen, çöken ve moral unsurlarını da yitiren bir topluma dönüşüyordu. 45 yıl ışık ve su görmemek bir canlı organizma üzerinde hangi sonuçlara yol açarsa...

Ama, toplumu değiştirecek güçler de bu bataklıkta filiz verdiler. Bu güne kadar belki elli bini kırıldı ama, emekçi halk güçlerinin dinamiklerinin büyümesi engellenemedi. 1934'de öldürülen Gn. Augusto Sandino'nun miras bıraktığı yurtseverlik bayrağının eksenini etrafında toplanan güçler hızla büyüdü. 1978 yılı başlarına gelindiğinde Somoza'nın sadece sonu değil, geleceği de belli olmuştu!

Ülkede diktatörlüğe karşı yurtsever güçlerin birleştiği Sandinista cephesi silahlı mücadele yürütüyordu. Bu mücadelenin

etkinlik kazanması, diğer halk kesimlerinin, işçi sınıfının birleştirici çabaları sonucu bir araya gelmeleriyle mümkün oldu. Nikaragua komünistlerinin partisi olan PSN (Nikaragua Sosyalist Partisi) öncülüğünde oluşturulan Demokratik Birlik (UDEL) hareketine Somoza'ya karşı olan bütün parti, sendika ve demokratik kuruluşlar katıldılar. Diktatörlüğe karşı emekçi halk muhalefetine büyük bir kesimini oluşturan (UDEL) aynı zamanda demokratik muhalefetin siyasal merkezini de oluşturuyordu. UDEL'in asgari programı, Somoza yönetiminin devrilmesini ve yerine demokratik bir yönetimin geçirilmesini öngörüyordu.

UDEL'in muhalefeti mücadelede, yaygın genel grevler olarak somutlanıyordu ama Demokratik Birlik, kendi dışındaki muhalefet güçleriyle de birleşmeyi, tek çıkar yol olarak görüyordu. Silahlı mücadele yürüten Sandinista gerillaları olmaksızın zaferin mümkün olamayacağını söyleyen Sosyalist Parti lideri Luis Sanchez, bütün muhalefet güçlerinin katılmasıyla oluşturulacak bir Geniş Cephe'yi savundu. Ve bu anlama gelen Frende Amplio, 1978'in Martında, Sandinista Cephesinin de katılmasıyla fiilen kurulmuş oldu.

Geniş Cephe'nin kurulmasıyla mücadele daha da kızıştı ve yükseldi. 1978 Ağustos ayında ülke genel grevlerle sarsıldı. Somoza'nın ayaklarının altından toprak kayıyordu. Ama 45 yıllık diktatörlüğün öyle kolayca devrileceği de söylenemezdi.

İşte, bu köklü diktatörlüğün direnciyle halk muhalefetine kararlılığının keşiştiği noktada iç savaş boy verdi. ABD'nin desteğinde Somoza ülkeyi baştan başa bir harabeye çeviren iç savaşta öylesine kana bulandı ki, kuyruğu yavaş yavaş ABD'nin de elinden kaydı ve sahipsiz duruma düşüverdi.

Devrimci mücadelenin, toplumun bütün hücrelerini sardığı, bütün silahların savaş alanına sokulduğu, bütün toplumsal sınıfların mücadele içinde yerlerini aldığı tarihi tanımlamaya uygun bir Nikaragua 1978 yılı ve 1979 yılının ilk 7 ayı boyunca yaşandı. Devrim de bu Nikaragua'dan; 1979'un Temmuz'unun son haftasında doğdu. Somoza ABD'ye kaçtı, halk güçleri yönetime geldi.

Şimdi Nikaragua'da koruma ve inşaa dönemi başlıyor.

Yeni yönetimin attığı ilk adımlar ve çizdiği hat kuşkusuz ülkenin bağımsızlığının perçinlenmesine ve halk ekonomisinin temellerinin atılmasına hizmet edecek, Devletin demokratik bir yönetime uygun hale getirilmesi, Nikaragua'nın geleceğine etkide bulunacak uluslararası ilişkilerin geliştirilmesi için ilk adımlar

atılıyor. Herkes bir ucundan tutmuş, harabenin yerine yeni bir yapıyı inşa için ter döküyor.

Kimi sol serüvenciler Nikaragua Devrimi'ni kendi hayal hanelerinden seyrettiler ve ediyorlar. Bunlara göre, barut koktu ya, oralarda kendileri vardı! Yani Nikaragua'da devrimi halk değil de maceracı guruplar yapmıştı. Ya da Sendinista'lar «devrimci» olmalıydı!

Ama hiç te öyle değil. Yeni hükümette komünistler de var. Cephenin öteki unsurları da, Sandinistalar da... Üstelik girişilen demokratik dönüşümler, bundan önceki *benzerlerini* çok andırıyor. Bankalar millileştiriliyor. tek bir merkezi sendikaya doğru adımlar atılıyor, büyük işletmelere el konuluyor, uluslararası ilişkiler bağımsızlık temeli üzerinde yeniden inşa ediliyor ve devrimci güçleri birleştirecek bir *siyasi partinin* oluşturulması için hazırlıklar yapıyor. Angola'da da böyle olmuştu, hem en ileri araçlarla devrimci mücadele verilmişti, (MPLA) hem de devrim, gelişmesi için en uygun araçları (parti) yaratmıştı.

Nikaragua'nın düşmesiyle ABD emperyalizminin Latin Amerika üzerindeki egemenliğinden bir halka daha kopmuş olmaktadır. Nikaragua Devrimi emperyalizmin soluğunun daralması, dünya devrimci güçlerinin de bir adım daha ilerlemesidir. Artık bu ülkede mücadele yeni ve çok daha zor, dış ve içten gelecek her türlü saldırı ve sabotajlara karşı devrimi ve devrimci iktidarı korumak ve ülkeyi, toplumsal gelişme yolunda rayına oturup güçlendirmek aşamasına gelmiştir.

21 TEMMUZ 1979

- Tersus TİP ilçe sekreteri silahlı saldırı sonucunda yaralandı.
- İran ordusu Genelkurmay Başkanı Farbad istifa etti.

22 TEMMUZ 1979

- Rahmi Koç «Türkiye'ye doğru bir hükümet ve yeni liderlerin gerekli olduğunu» söyledi.
- Genel merkezinde bomba imal edilen MİSK'in üç yöneticisi Ankara sıkıyönetim komutanlığınca göz altına alındı.
- Nikaragua'da yeni hükümet Somoza ailesinin bütün mallarına el konulduğunu açıkladı.

23 TEMMUZ 1979

- Ecevit Türkiye'de para gücüyle hükümet kurmanın artık mümkün olmadığını söyledi.
- Artvin'in Şavşat ilçesinde yapılan bir mitingten sonra jandarma halka ateş açtı. 6 ölü ve yüzden fazla yaralı var.
- Cumhuriyet başsavcılığı,

MHP hakkında sıkıyönetim mahkemesinin başvurusunu inceliyor.

- MİSK'in Ankara'da bulunan eğitim ve kültür sitesi sıkıyönetim komutanlığınca kapatıldı.

25 TEMMUZ 1979

- Nikaragua'da yeni yönetim savaş tutsaklarının hiçbirinin kurşuna dizilmeyeceğini, yargılamaların açıktan yapılacağını açıkladı.
- Butto ile birlikte ölüme mahkum edilen 4 Pakistan'lı bu sabah asılarak idam edildiler.
- Dev-Sol gurubuna ait silahlı

guruplar İstanbul'da on'a yakın iş yerine baskınlar düzenleyerek terör estirdiler.

- Yağ bulamayan binlerce yurttaş Samsun valiliği önünde gösteri yaptı.
- Fiyatların son bir yıl içinde yüzde 68 arttığı açıklandı.

26 TEMMUZ 1979

- Ecevit ulusu bölen çabaların inadına yoğunlaştığını ileri sürdü.
- Kiralık banka kasaalarında, mahkeme kararıyla yapılan aramalarda döviz, silah ve bazı kaçak eşyalar ele geçirildi. Bazı işadamları gözaltına alındı. Demirel aramaların kanunsuz olduğunu söyledi.
- Zehra Güvell şilebinde 200 milyon liralık kaçak demir ele geçirildi.

- Nikaragua'da bankalar ve madenlerin devletleştirileceği belirtiliyor.
- MHP Genel Başkan Vekili Somuncuoğlu MHP'yi kimsenin kapatamayacağını söyledi.
- Fransa'da uğradığı bir suikast sonucu ağır yaralanan Zubejr Muhsin tedavi edilmekte olduğu hastanede öldü. Muhsin FİKÖ'nün askeri kanadının liderlerinden ve Saika gurubunun mensubu idi.

28 TEMMUZ 1979

- İdam istemiyle yargılanan 4 Filistinli Gerilal tutuklandı.
- Ecevit «Orta Doğu'daki etnik sorunlar dıştan kışkırtılıyor» dedi.
- MİSK Eğitim Sitesinde bomba imal ederken meydana gelen patlama olayıyla ilgili olarak 8

MİSK yöneticisi tutuklandı. PRAVDA: «Emperyalist Güçler, Afganistan rejimini yıkmaya çalışıyor diye yazdı. KÖY-KOOP Genel Başkanı Nedim Tarhan bu yıl pamuk taban fiyatlarının en az 35 lira olmasını istedi.

bir YORUM

Afganistan'da Devrim Dünya Gerici Cephesine Karşı Savaşıyor

Ahmet DEMİR

15 Ay önce Afganistan'da iktidarı ele geçiren devrimci güçler, bu süre boyunca, bir yandan yerel ve iç gericiliğe, bir yandan da bölgenin gerici güçlerine karşı mücadele etmekle kalmadılar. emperyalizmin topyekün ve çok yönlü saldırılarına ve sabotajlarına karşı da mücadele vermek zorunda kaldılar. Kısacası Afganistan'da devrim bugüne, gerici dünya cephesine karşı zorlu bir mücadele vererek geldi.

Devrimin gerçekleştiği 30 Nisan 1978 tarihini takibeden günlerde de belirtildiği gibi, feodalizmin bu geri kalesinde devrimci güçlerin zaferi perçinlemeleri, toplumsal gelişmenin önündeki engelleri aşmaları, çok yönlü ve zorlu uğraşları gerekli kılmaktaydı. Nur Muhammet Taraki rejimi, ordunun yurtsever kanadına, ilerici aydınlara ve olduğu kadarıyla da proletaryaya dayanıyordu. Gericilik ise feodal aşiretlere, islami geleneğe ve emperyalizm işbirlikçileriyle bölgedeki gerici rejimlere yaslanmıştı. Devrimci yönetim, devrimin toplumsal tabanını genişletmek ve siyasal iktidarı güçlendirmek için, ülkenin geri ekonomik yapısını parçalayacak önlemleri hızla yerine getirmeliydi.

Nitekim böyle oldu. Devrim hızla, yaygın ve köklü bir toprak reformunu gerçekleştirmeye yöneldi. Ulusal topluluklar üzerindeki baskıları kaldırdı ve bağımsız bir dış politikaya geçti. Eğitim seferberliği başlatıldı. Geçilmesi gereken yolun «kapitalist olmayan yol» olduğu biliniyor ve bunun rizikoları da hesabediliyordu.

Devrimci hükümetin feodallere ve gerici organizmalara karşı giriştiği bu dönüştürme eylemi kuşkusuz ve tarihi olarak Afganistan Devrimi'nin yükselmesi ve derinleşmesi anlamına geliyor.

Devrimin yükselmesinin, karşı-devrimci güçlerin de direncini zorunlu olarak yükseltmesi beklenmeliydi. Böylece, başlangıçta faşist Pakistan ve Şah dönemi İran'ı tarafından korunan ve desteklenen gerici güçler devrimci hükümete karşı derlenip toparlanma, saldırıya hazırlanma sürecine girdiler. Feodallerin elinde bu konuda birleştirici olan en önemli silah islâmlık idi. Bu kullanılmalıydı.

Sınıfsal temeli feodaller ve gerici toplumsal güçler olan karşı-devrim, islâm kültürü perdesini de kullanarak ittifaklar yelpazesini genişletmeyi denedi. Bunda da başarılı oldu. Ve bu ittifaklar «umut vermeye», devrime karşı açık saldırıya geçebilecek gücü topladığını kanıtlamaya başladığı anda da, dünya gericiliğinin kalelerinden, ABD'den ve ÇİN'den ses almayı başardılar.

Bir provokasyonla ABD'nin Afganistan büyükelçisi gerici silahlı gruplar tarafından öldürüldü ve bu olay ABD'nin karşı-devrimci güçlere doğrudan destek sağlamasının meşruiyeti olarak kullanılmak istendi. Bu provokasyon'a işaretle, daha o zaman, ABD'nin müdahaleci konuma geçmek için bu fırsatı değerlendireceğini belirtmiştik.

Ve bugün Afganistan'da, devrimci hükümete karşı en geniş gerici cephenin kurulduğu inancıyla en yüksek gürültü koparılmak istenmektedir. Boyalı günlük basına ya da maocu kalpazanlara bakılırsa gericilik devrimi neredeyse yenmek üzeredir!

Bu «umut» hem tarihi ve hem de pratik olarak boşuna bir umuttur. Çünkü artık tarihi olarak Asya'nın göbek bağında kokuşmuş bir feodalizmi, müzelemek için bile olsa, geri getirmek olanağı, kalmamıştır. Öbür yandan, gerici yelpazenin çapı ne olursa olsun, devrimin müttefikleri içerde ve dışarda, son bir buçuk yıl içinde büyük bir mesafe almıştır. Yani, hangi açıdan bakılırsa bakılsın, kopartılan gürültülerin ve beslenen gerici umutların çapı ne olursa olsun, devrim yoluna devam edecektir. Devrim, bağımsızlıkçı politikasıyla dünya barış güçlerini, feodalizme karşı aldığı önlemlerle yoksul köylü yığınlarının büyük bir bölümünü, işçi sınıfını, ordunun ilerici güçlerini, sağladığı özgürlüklerle avdınları ve tüm ilerici kesimleri, bundan başka da ulusal toplulukları yanına almış bulunmaktadır.

TUSTAV

— 29 TEMMUZ 1979 —

● Irak'da Saddam Hüseyin'e karşı düzenlenen komplo ile ilgili olarak 34 kişi kurşuna dizildi.

● Şah döneminde İran'ı ziyaret eden Hua Kuo Fenk Humeyni'den özür diledi.

- Taban fiatlar, fındık 37,5 lira, çekirdeksiz kuru üzüm 17,5 lira, kuru incir 24,5 lira olarak belirlendi.
- İran'da Kürtler Başbakan'dan «duruma müdahale etmesini» istedi.

- Demir kaçakçılığı ile ilgili 4 tüccar için tutuklama kararı verildi.
- Korutürk, Nikaragua'da kurulan geçici hükümete başarı telgrafı gönderdi.
- Üç FKÖ temsilcisi, FKÖ Türkiye bürosunun açılmasını görüşmek üzere Ankara'ya geldi.
- HERBERT MARCUSE öldü.

bit YORUM

Küçük Burjuvanın Can Simidi Herbert Marcuse Öldü

Hasan ŞERİF

Herbert Marcuse öldü. Türkiye'de yazdığı kitapların bir bölümü okunmuştu. 1968 yıllarında Türkiye'de gençlik, bir ölçüde Herbert Marcuse'nin görüşlerini benimsemiş, onun görüşlerinden kaynaklanan dünya gençlik eylemlerini örnek alıp izinden yürümüştü.

Bugün Marcuse'nin adını ve niteliğini bilenler ve bilmiyenler birlikte mücadele yürütmektedirler. Ölüm haberi Türkiye'de fazla ses çıkarmadıysa, bu Türkiye'de fazla iz bırakmadığı içindir. Ama gençliğin düşüncelerinde ve eylemlerinde Marcuse geleneğinin ve kültürünün yaşadığını görmek olanağı da vardır. Sol tedhişçi bütün maceracı gruplar, şu ya da bu ölçüde Marcuse'nin de temelinde harcı olan anarşizmin batağı içinde yüzmektedirler.

Marcuse'yi dünyaya tanıtan 1967-1968 öğrenci olayları olmuştur. Bilindiği gibi o dönemde «orjinal» devrim teorileri ortaya atılmıştı ve dünya gençliği üzerinde bu teoriler oldukça etkili olabilmisti. Bu yeni savları ortaya atanlardan biri de Herbert Marcuse idi.

Latin Amerika'daki gerilla savaşlarını devrimci mücadelenin tek genel geçerli yöntemi olarak sunan Regis Debray gibileri ve

Afrika'da devrimci mücadeleyi yepyeni sınıf güçleriyle açıklamaya çalışan Franz Fanon yanında Marcuse de gelişmiş kapitalist ülkelerin devrimci dinamiklerini analiz etmiş ve bir takım «yeni» sonuçlara varmıştı.

Marcuse, gelişmiş kapitalist toplumu tanımadan önce yaşamak zorunda kalmış biri idi. Nazi Almanyasından, faşist terör yüzünden kaçmış ve uzun yıllar ABD'de yaşamıştı. Üniversitelerde ders veriyordu. Bir yandan da CIA ile «dostluk ilişkileri» geliştiriyordu!

Ve kapitalizmi yeni bir yorumla anlatmaya başladığı anda yıldızı parlamaya başladı. Gelişmiş kapitalist toplum organizasyonu o derece hassastı ki, kapitalizmi Marks'tan ve Lenin'den farklı bir biçimde anlatmaya çalışanların kokusunu kolaylıkla alır ve onu kendi organizasyonunun bir parçası haline getirmeyi başardı. Marcuse'nin bu yeni yorumu da emperyalist fikir merkezlerine çok hoş geldi. İnanılmaz bir hızla kapitalist dünyaya lânse edildi. Kitapları baskı üstüne baskı yaptı. Düşünceleri gençlik kitleleri arasında baş döndürücü bir hızla yaygınlaştı.

Kısa sürede gençliğin peygamberi, «devrim peygamberi» haline gelen Marcuse «yeni» olan ne söylemişti?

Marcuse, gelişmiş kapitalist toplumlarda, özellikle bilimsel-teknojik devrim koşullarında işçi sınıfının devrimci geleneğinden koptuğunu, düzenle bütünleştiğini, reformlar yoluyla tekel egemenliğine karşı geniş cehpe ve demokratik mücadeleyi benimseyerek devrimden sırt çevirdiğine inanmaya ve inandırmaya çalışıyordu. Ona göre, gelişmiş sanayi toplumunun «tek boyutlu insan» haline getirdiği insanlardan bu toplumu değiştirecek güç çıkmazdı.

Halbuki, gelişmiş kapitalist ülkelerde gençlik kitleleri, mevcut düzene karşı sürekli bir başkaldırı içindeydiler. Bunlar kapitalizmin değer yargılarını değiştirmeyi, çürümeden ve yozlaşmadan kurtulmayı istiyorlardı. Ve sırf bu yüzden ve büyük bir öfkeyle düzenin kurumlarına saldırıyorlardı. Gençlerin amacı, kendilerine zorbalık uygulayan kapitalist toplumun zorba kurumlarına, karşı zorbalıkla cevap vermek ve böylece topyekün düzeni ateşe verip küllerini seyretmekti.

Bu düşünceler, batının belli başlı üniversitelerinde öğrencilere ders olarak okutuluyor ve gençliğin mücadelesi belli bir yöne çekilmeye çalışılıyordu. Marcuse'ye göre gençlik hareketleri demokratik istekler sınırını hızla aşmalı ve düzene karşı bir başkaldırıya yönelmeliydi. Yine Marcuse'ye göre bu iş tez elden ol-

malıydı çünkü, tabiatı gereği gençlik hareketleri geri çekilebilir, sağa kayabilir, pasifizme dönüşebilirdi. Gerekirse faşist bir niteliğe bürünebilecek kadar geniş bir sapkınlık çizgisi üzerinde seyretse bile gençlik eylemi tahrik edilerek toplumu tutuşturmanın olanakları kullanmalıydı.

Marcuse'nin bu dersleri ve öğütleri gençlik kitleleri tarafından kolaylıkla benimsendi. Küçük burjuvazın tabiatına seslenen bu görüşler, sınıf kudurganlığının belli bir tarihi dönemine de uygun düşüyor. Tam da gençliğin istediklerini, önceden görüp haber veren Marcuse, ancak bir paygamber olabilirdi.

Bu görüşler kısa bir süre sonra somut eylemlere dönüştü. Avrupa 1967'den başlayarak iki yıl boyunca gençlik hareketlerine sahne oldu. Fransa'da, İngiltere'de ve Almanya'da gençlik kitleleri «düzenin sembolik kurumlarına» karşı saldırıya geçtiler. Bandit Fransız gençliğinin başında kaldırım taşlarını sökerek savıştı. Rudi anarşizmin Almanya kolunun başını çekti. Troçkist Tarık Ali İngiltere'de Peygamber'in vekillliğini üstlendi. Kapitalizme karşı bu «muazzam» haçlı seferi yer yer kurbanlar vererek ilerledi. Dünya gençliği bütün ülkelerde bu kabarmadan ötürü heyecana kapıldı ve kendine düşen payı aldı. Avrupa'nın merkezinde doğan bu küçük burjuva dalga, doğduğu yerde burjuva devletin burçlarına çarparak sinerken, uzaklarda, örneğin Türkiye'de daha yükselme dönemini yaşıyordu. Bir süreç içinde, başladı, gelişti, dövuştü ve yenilip sindi... İstisnasız bütün ülkelerde böyle oldu. Marcuse'nin korkusu gerçekleşti ve gençlik hareketleri pasifizme dönüştü.

Kapitalizme «yeniden» bakmanın faturasını hiç kuşku yok ki yine gençlik kitleleri ve topyekün anti-emperyalist güçler ödediler. Bu hareketlerden güçlenerek çıkan, yine kapitalizmin kendisi oldu.

Marcuse'nin ve benzeri ideologların pratik ölümleri, onların birer ekol olarak itibarlarını yitirmeleri demektir ama unutulmamalı ki, Proudhon, Bakunin, ve Torçki, Mao gibileri de pratik olarak ölmüşlerdi lakin küçük burjuvanın dünyasında etkileri ile yaşamaya devam ettiler, ediyorlar. Marcuse de bu kadarıyla anarşizmin geleneğine girmiştir ve küçük burjuva maceracılığının olduğu her yerde ve ideoloji çorbası içinde onun da bir yeri vardır.

Marcuse ve onun vehmettiği gençlik devrimciliği 1968'in sınırlarını beriye geçemedi ama, devrimci niteliğini yitirdiğini söylediği işçi sınıfı, gelişmiş kapitalist ülkelerde ve yeryüzünün tamamında sınıf mücadelesini sürdürüyor.

1 AĞUSTOS 1979

- Ecevit, Solcu gençlere «Halkla aramıza girmeyin» dedi.
- Ankara'da «Dev-Yol» Militanları 3 şirketi basıp patlayıcı madde attı.
- İşadamları AET'ye «Tam Üyelik» için hemen başvurulmasını önerdi.
- Sandinistalar Somoza'yı yargılamak için «yasal her yola» başvuracaklarını açıkladılar.
- İşadamları AET'ye «Tam Üyelik» için hemen başvurulmasını önerdi.

2 AĞUSTOS 1979

- Brejnev, Ceacescu'ya Lenin nişanı verdi.
- Peru'da öğretmenler kitle halinde tutuklanıyor.
- İtalyan hükümetini kurmakla görevlendirilen Hıristiyan Demokrat Filippo Maria Pandolfi bu görevden vazgeçtiğini açıkladı.

3 AĞUSTOS 1979

- Savcı Doğan Öz'ün kaatili idama mahkum oldu.
- Seçim yasağı başladı.
- İngiltere, yeni Nikaragua hükümetini tanıdı.
- İranlılar 75 kişilik kurucu meclis üyelerini seçmek için sandık başına gittiler.

4 AĞUSTOS 1979

- İtalya'da yeni hükümeti COSSİGA kurdu.
- İran'da sakin geçen kurucu meclis seçimlerine katılma oranı düşük oldu.

5 AĞUSTOS 1979

- İran'ın Bağlantısızlar Örgütü'ne üyeliğin onaylanacağı bildirildi.
- İran'da Kurucu Meclis'in 60 sandalyesini din adamları kazandı.
- Sıkıyönetim Savcısı MHP hakkında suç duyurusunda bulunulmasını istedi.

8 AĞUSTOS 1979

- FİKÖ'nün Ankara'daki bürosu çok yakında açılacak.
- ODTÜ'nün açılışında Enternasyonal söylendi. Bir grup istiklâl marşı okunurken ayağa kalkmadı.
- Irak'ta 22 kişiden, 21'i kurşuna dizildi.
- Hasköy'de görülen Feryat Tüysüz, polisin elinden kaçtı!
- LUSAKA Doruğunda, Kıbrıs'taki «yabancı» kuvvetlerin çekilmesi istendi.
- Eczacı Odaları Birliği bugün «eczane kapama» eylemine başlıyor.

bir BELGE

18. BÖLGE ECZACI ODASI
Trabzon/Rize/Artvin/Gümüşhane

8.Ağustos.1979

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ GENEL MERKEZİNİN 9-11 AĞUSTOS GÜNLERİ ARASINDA UYGULANMAK KOŞULU İLE ALDIĞI ECZANELERİ KAPATMA EYLEMİ KARARINA KATILMIYORUZ

Ülkemizde özellikle son on yıldır üretim ve sermayede hızlı bir yoğunlaşma ve merkezileşme süreci yaşanıyor. Bu tekelleşme sürecinde ve dolayısıyla Kapitalizmin bu olumsuz gelişmesinden eczacılar da paylarına düşeni alıyor. Özünde üretken bir niteliğe sahip olan ve ilacı yapabilecek bilgi ile donatılmış olan eczacı bilimsel ve teknolojik gelişmelere karşın tekelleşme karşısında işlevini giderek yitiriyor ve çok uluslu ilaç tekellerinin basit birersatıcısı konumuna düşürülüyor. Düşük kazanç, 12 saate varan uzun çalışma zamanı, yüksek vergiler, ilaç tekellerine bağımlılık ve gelecek güvencesinin olmayışı eczacıyı mevcut sosyo-ekonomik sistemden hoşnutsuzluğa itiyor. Bir yandan mesleki onurunu, diğer yandan da ekonomik olanaklarını günden güne yitiren eczacılarla, çok uluslu ilaç tekelleri arasındaki çelişki bugün daha fazla ortaya çıkıyor.

Yurdumuza 1954 yılında yabancı sermayeyi teşvik kanunu ile giren tekeller, önceleri kurdukları küçük fabrikalarda ham ve yardımcı maddeleri dışarıdan getirerek montaj üretime başladılar. Yasalar açısından yerli firmalarla eşit koşullarda pazara giren bu firmalar gerek dışa dayalı güçlü sermayeleri ve kredi olanakları, gerekse teknik bilgi ve deneyimleri ile kısa zamanda üstünlük kurdular. Buna karşın yerli firmalar geriledi, bir kısmı yok oldu, kalanlar ise bu tekellerin güdümüne girdi. Sermaye ve hammadde olanakları ile üretimi denetleyebilen tekeller, artık sıranın eczanelere geldiğinin kanısındalar.

Bilindiği gibi senetle ilaç alımında giderek vadelerin azaltılması, daha sonra peşin ödemelerin % 80'e vardırılması gerçekleşti. Peşinat iskontoları kaldırıldı. Bununla da kalınmadı, ilacın bedelinin tesliminden önce yatırılması koşulu dayatıldı.

Tekellerin bu dayatmalarına karşın eczaneler boyun eğerse ne olacaktır? Her bölgede sermayesi güçlü bir iki eczane ayakta kalacak, diğerleri kepenkleri indireceklerdir. Süpermarketler gibi süper eczaneler ortaya çıkacak. eczanesini kapatan eczacılar da (eğer iş bulabilirlerse) ücretle bu marketlerde kalfalık yapacaklardır.

Anlaşıyor ki ilaç tekelleri Kapitalist sistemin doğasından kaynaklanan bunalımlarını eczane eczacısı üzerine yıkmak isteyerek, sermayelerine yani sermayeler katma ve tekelleşmeyi daha büyük boyutlara vardiırma amaçlarını açığa vuruyorlar.

Halk sağlığını ve ilaç yokluğunu tehlikeli boyutlara vardiıranların kimler olduğu artık teşhir edilmiştir. Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetinin eczaneleri kapatma kararına katılmıyoruz. Her ilaç yokluğunun ilaca zam istenen günlere rastlatılması olgusunu bir tesadüf olarak gören zihniyet *bu uyarı eylemi kararıyla* gerçekleri saptırmak istemektedir. İlaç yokluğunu «döviz dar boğazı» gerekçesi ile açıklayarak bunu ilaç yokluğunun temel ve belirleyici nedeni olarak göstermek ilaç tekellerinin olumsuzluklarını gözardı etmektir. *Türk Eczacıları Birliğinin aldığı bu eylem kararı tüm eczacılar için büyük bir talihsizliktir.*

18. BÖLGE ECZACI ODASI YÖNETİM KURULU

9 AĞUSTOS 1979

- Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin : çalış töreninde bir grup «sol» görüşlü öğrenci, istiklâl marşının söylenişi sırasında ayağa kalkmadı.
- Ođalar B.ing. Genel Başkanı Mehmet Yazar «İMF'nin ışığıyla döviz darboğazından kurtulma umuduna kapılmıyalım.» dedi.
- Lusaka toplantısına katılan İngiliz Uluslar Topluluđuna üye ülkeler, Kıbrıs'daki bütün yabancı kuvvetlerin adayı terketmesini istediler.
- Irak'da yönetime karşı bir komplo düzenledikleri iddiasıyla yakalanan 22 kişiden 21'i idam edildi.

10 AĞUSTOS 1979

- Demirel: «ODTÜ'de istiklâl marşı yerine 'enternasyonal'i söyleyenlerin arkasında Ecevit hükümetinin

bulunduğunu» söyledi.

- Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı işçilere fazla ücret verildiğini, buna karşılık memur maaşlarının düşük olduğunu ve bunun haksızlık olduğunu söyledi.
- MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak, iktidarın değiştiği

günün bir «kurtuluş günü» olacağını belirtti ve o gün «genel af çıkarılacağını» açıkladı.

- Eczacı Odaları Birliğinin bütün yurtta uygulama kararı aldığı kapatma eylemi başarılı olmadı. Eczanelerin çoğu bu karara uymayarak açık kaldılar.

12 AĞUSTOS 1979

- Ankara'da açılacak Filistin Kurtuluş Örgütü temsilciliğine Ebu Fıras'ın atandığı açıklandı. Örgütün siyasi büro şefi Faruk Kaddumi, bu konudaki anlaşmanın imzalanması amacıyla, önümüzdeki günlerde Türkiye'ye gelecek.
- İtalya'da Hıristiyan Demokrat Francesso Cossiga tarafından kurulan hükümet, komünistlerin 242 muhalefet oyuna karşılık

287 güven oyu alarak göreve başladı.

- Bakanlar Kurulu, buğdaya vermeyi kararlaştırdığı 50 kuruşluk pirimin verilmesinden şimdilik vazgeçtiğini açıkladı.
- ABD Başkanı Carter, özerk bir Filistin devletinin kurulmasına karşı olduğunu yineledi.
- Çıldır'ın AP'li Belediye Başkanı yağ stokçuluğu ve karaborsacılık yaptığı için tutuklanarak cezaevine konuldu.

bir BELGE

TSİP: «Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Temsilcilik Açması Daha Fazla Geciktirilmemelidir»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün temsilcilik açmasının geciktirilmesini eleştirdi ve özetle şunları söyledi:

«Anayurdu emperyalist ve siyonist işgal altındaki Filistin halkının temsilcisi Filistin Kurtuluş Örgütü, halen dünyada yüzden fazla devlet ve Birleşmiş Milletler tarafından tanınmaktadır.

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün ülkemizde temsilcilik açması yıllardır sürüncemede bırakılmıştır. Filistin Kurtuluş Örgütü'nün kazandığı saygınlık, emperyalist ülkeleri bile bu örgütü tanımaya

zorlamıştır. Nitekim Federal Almanya geçenlerde Yasser Arafat ile görüşmüştür. Amerika'nın da Filistin Kurtuluş Örgütü'nü resmen tanıyacağından söz edilmektedir. Bu durumda Filistin Kurtuluş Örgütü'nün temsilcilik açmasının savsaklanması, emperyalizmin yeşil ışığının beklenmesinden başka anlama gelmez. Emperyalizmi 1920'ler de topraklarından kovmuş Türkiye'nin, işbirlikçi burjuvazi tarafından bu duruma düşürülmesi son derece üzücü ve onur kırıcıdır.

Partimiz Filistin sorununu, Orta Doğu'da barışın kilit noktası olarak görmektedir. Filistin Kurtuluş Örgütü'nün ülkemizde temsilcilik açması, bu sorunun çözümünü kolaylaştıracaktır. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Filistin halkının haklı savaşını desteklemeyi, işçi sınıfı enternasyonalizminin bir gereği saymaktadır. Türkiye ve Filistin halklarının dayanışması emperyalizmin saldırganlığına ket vuracak ve dünya barışına hizmet edecektir.»

13 AĞUSTOS 1979

- Odalar Birliği eski başkanı Sezai Dıblan ve eski yönetim kurulu üyeleri, birliğin kasasından işverenlerin reklamını yapmak amacıyla 3 milyon 981 bin lira çektikleri için savcılığa verildiler.
- Zonguldak'ta Karadon kömür ocaklarında meydana gelen grizu patlaması sonucu 6 işçi hayatını kaybetti, 5 işçi de yaralandı.
- Deniz Baykal, önümüzdeki kış mevsiminde evlerde ve resmi

dairelerde ısının 18 dereceden yukarı çıkmayacağını belirtti.

- ODTÜ öğrencilerinden bir bölümünün okulun açılışı sırasında ve istiklâl marşının okunduğu sırada ayağa kalkmamasını protesto etmek amacıyla ODTÜ öğretim üyelerinden oluşan bir grup «cumhuriyete ve istiklâl marşına saygı» yürüyüşü yaptı.

TÜSTAV

Seçimler Demokrasi Güçlerinin Birliğine ve Mücadelesine Hizmet Etmelidir

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Seçim Bürosu yetkililerine, önümüzdeki seçimlerle ilgili olarak parti politikalarını özetleyen görüşlerini sorduk. Seçimlerde işbirliği, bağımsız adaylar sorunu ve genel sonuçlara ilişkin olarak bize verilen değerlendirmeyi yayınlıyoruz.

İLKE

Ekim ayında yapılacak seçimler için siyasi çalışmalar bugünden başladı. Partiler görüşlerini, çeşitli çevre ve kuruluşlar ise seçimlerde takınacakları tutumu belirlemeye ve açıklamaya başladılar. Seçimlerde «politikasız kalmamak» endişeleriyle, seçimleri demokrasi mücadelesi açısından en verimli biçimde değerlendirme çabaları birlikte izleniyor.

Tüm demokratik güçlerin, seçimler yaklaşırken belli bir hazırlık içine girmesi doğaldır. Buna onları, kitlelerin de doğrudan bir hazırlık içinde olmaları zorluyor. Çünkü tarih, burjuva parlamentolarının tümü hakkında tesbitini yapmış, ancak son sözün söylenmesini yine de kitlelere bırakmıştır. Doğru politik tutum, kitlelerin yönelimlerinden çıkarılabilir ve çıkarılmaktadır.

Önümüzdeki Kısmi Senato ve Milletvekili Ara Seçimleri, emekçi sınıflar ve demokratik güçler açısından, her bakımdan önemlidir. Esasen seçim hadisesinin kendisi kitleler açısından önem taşımaktadır. Seçimlerin hem tarihi, hemde pratik olarak önemsiz olduğu savı ancak, seçim sonuçları kitlelerin yaşamında, günlük ve uzun vadeli çıkarları üzerinde her hangi bir değişikliğe yol açmıyorsa, açmıyacaksa doğru olabilir. Örneğin: monarşik devletin ya da faşist bir cuntanın, yükselen emekçi halk muhalafetini saptırmak için «ödün» olarak verdiği bir seçim olayı işçi sınıfı aç-

snıdan «katılınarak» değerlendirilecek bir olay olmayabilir. Ama yine de seçimler karşısında etkileyici ve hatta belirleyici bir tutum alınarak bu mücadele alanı da değerlendirilmiş olur. Yani, içinde ya da dışında olsak bile, seçimler kitlelerin yaşamı üzerinde etkide bulunabildiğimiz, yer yer belirleyici duruma yükselebileceğimiz platformlar olarak görülmelidir.

Bu genel öneme bağlı olarak, Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullarda ve göze batan yönelimler açısından önümüzdeki seçimler özel bir önem de yükleniyor.

Kuşkusuz bu seçimlerin önemi, işçi sınıfı açısından, parlamentoda mevziler kazanmak olarak görülemez. Çünkü, işçi sınıfımızın ve emekçi halk güçlerimizin siyasal mücadelesi ve birliği böyle bir konuma yükselebilecek ölçüde olgunlaşabilmiş, ya da olgunluğunu örgütsel plânda somutlayabilmiş değildir. Kısacası, parlamentoya temsilciler sokmak açısından işçi sınıfının ve emekçi halk kesimlerinin bu seçimlerde «şansı» yok gibidir. Ne ki, bu bakış açısından hiç bir önemi olmayan seçimlerin, sınıf mücadelemizin kısa ve uzun vedeli perspektifleri açısından çok büyük bir önemi vardır. Bu önemi, burjuva sınıf güçleri arasındaki sayısal ilişkilerin parlamentodaki son şekli de arttırmaktadır. Ayrıca buna, demokrasiye karşı alınan farklı tutumların önümüzdeki seçimlerde kozlarını bir kere daha paylaşacakları da eklenebilir.

Demokrasi mücadelesinin, kitlelerin nabız atışıyla yakın bir bağı vardır ve genel oy mekanizması kitlelerin nabzına bakmanın elverişli yollarından biridir. Nitekim gerici burjuva partilerinin umudu da budur ve yığınlardan, demokrasiye paydos demenin vizesini bu seçimlerde almayı ummaktadırlar. Eğer MC partilerinin demokrasiye muhalefeti, kitlelerden onay görmüş gibi gösterilebilirse, bu yöndeki seçim sonuçlarının demokrasi mücadelemiz açısından olumsuz gelişmelere de yol açabileceği şimdiden görülmektedir.

Seçimlerin önemine bir başka açıdan sosyal demokrasi de vakıftır ve bunun siyasi ajitasyonunu çoktan beri yapmaktadır. Sosyal demokrasiye göre Türkiye'de demokrasinin kaderi, Ecevit Hükümeti'nin geleceğine bağlıdır. Bu nedenle ona göre, tüm demokrasi yanlıları, demokrasinin çıkışını Ecevit Hükümeti'nin düşüp düşmemesi noktasına bağlamalı ve tutumlarını buna göre almalıdırlar. Zaten CHP'nin solundaki güçlerin pek bir sayısal varlığı da yoktur ve CHP açısından sosyalistlerin politikalarının hiç bir önemi olamaz!

Sosyal demokrasinin bu mantığı, bir seçim mantığı değildir. Ecevit Hükümeti, iktidarı boyunca aynı görüşü taşımış, kendi solundaki güçlerin toplumsal etkinliğini görmezlikten gelerek, tekelci sermayeye yaranma politikasının doğuracağı sonuçları umursamamıştır.

Ama bu seçimlere demokrasi güçleri de özel bir önem vermektedirler. Seçimlerin sosyalist ve demokratik siyasal güçlerimiz açısından önemi, 20 aylık bir sosyal demokrat iktidar deneyiminden sonra seçimlere giriliyor olmasıdır. *Bu deney*, sosyal demokrasinin sadece emekçilere dönük yüzünü değil, genel olarak toplumsal konumunu da açığa çıkarmıştır. Muhalefetteki sosyal demokrasinin siyasal yelpazedeki yeri, demokrasiden yana ağırlık taşıyıcı ve emekçilerin bir kısım acil taleplerine de cevap verirken, iktidar deneyiminden sonra bu yer, yelpazenin sağ yanına savrulmuştur. Bu savrulma *geçici* bir savrulma da olmamıştır. Sosyal demokrasinin giderek kemikleşen bir politikası olmuştur ve CHP, seçim hesaplarını da bu politika üzerine geliştirmektedir.

Emekçi kitleler bir MC deneyiminden sonra bir de sosyal demokrasi deneyi yaşayarak şunları öğrenmiş olmalıdırlar:

- — Sosyal demokrasi emekçi sınıfların değil, burjuvazinin mudur.
- — Faşizm tehlikesi karşısında sosyal demokrasi hiç bir önlem alamaz.
- — Sosyal demokrasi, demokrasiyi de tutarlı bir biçimde savunamaz.
- — Burjuvazinin çıkarları baskıların arttırılmasından yana ise, buna sosyal demokrasi de gerektiğinde alet olabilir.
- — Sosyal demokrasi emekçilere verdiği sözü tutmaz, tutamaz.
- — Kurtuluş sosyal demokraside değil, sosyalizmedir.

Ancak emekçilerin bu deneylerinin, onları doğru siyasal çözümlere kendiliğinden yönlendireceği de ileri sürülemez. Sosyalistler seçimlerde kitlelere bu konuda da önderlik etmeli, doğru politikalarını yaygınlaştırmalıdırlar.

Demokrasiden yana güçlerin bu seçimlere ilişkin en doğru politikalarının başında, seçimlere tam bir işbirliği içinde girmeleri olabildi. Ancak bu, işbirliği yönünde yoğun çabalar gösterilmiş olmasına rağmen sağlanamamıştır. Bunda yanlış ve grupçu yaklaşımlar rol oynamıştır.

Seçimlere şaşı bakanların başında grupçular gelmektedir. Sağ ve sol konumda yer tutan ama, ortak özellikleri grupçuluk

olan kesimler, işbirliğinin her şeyi doğru çözümliyen aydınlık zemininden kaçmakta her zaman yarar görmüşlerdir. Seçimleri parsa toplama alanı olarak gören bu grupçuluk, seçim çalışmalarında siyasal konumunu da açığa vurmakta, sol ise «solculuğunu», sağ ise «sağlığını» göstermektedir. Nitekim görmekteyiz; seçimi boykot etmek ya da «serbestlik» adı altında sosyal demokrasiye sığınmak politikası «sol»culuk adına ve alışkanlıkların devamı olarak sürüyor. Ve iki oy daha fazla almanın bütün araçlarını deneyerek perspektifin seçim mücadelesine daraltıldığı «sağ»cılığın içten içe depreştiği de görülüyor.

«Sol» serüvenci kanadın, kitlelere önem vermediği için kitlelerin önem verdiği araçlara da önem vermemesi doğaldır! Bu kanat, burjuvazinin araçlarına önem vermiye vermiye bu araçların altında ezile gelmektedir ama, sınıf konumu şimdilik yön değiştirmesini de engellemektedir. Küçük burjuvanın huyudur!

Seçim işbirliğine yaklaşmayan grupçu ya da «sol»cu unsurların dışında, ama seçim işbirliğinin de dışında kalan başka kesimler var. Bunların tutumlarına da bakılmalı.

Bazı siyasi gruplar seçimlere «bağımsız» adaylarla katılmayı benimsemiş görünmektedirler. Sorulsa bunlar, bu politikalarının, kendi «bağımsız politikalarını savunmak» anlamına geldiğini söylerler. Yani, bağımsız politikanın bağımsız adaylarla savunulması!

Kuşkusuz bunu zorlayan somut durumlar olabilir. İşçi sınıfı ve tüm emekçiler, «bağımsız» ya da kendilerine bağımlı adayları aracılığıyla kendi bağımsız sınıf çıkarlarını burjuvazinin karşısına dikerler. Seçim mücadelesinin bu en az gelişmiş şeklini, sırf başka alternatif kalmadığı ya da en iyi alternatif bu olduğu için seçerler.

Ancak başka alternatifler varsa ve bunlar salt grupçu ya da başka hesaplar için reddediliyorsa, bu bakış açısının bir «sakatlığı, sağbksızlığı» var demektir. Buna bakmak gerekir.

Seçimlere sosyalist partiler katılmaktadır. Tek bir seçim bloğunun oluşturulması için çaba gösterilmiş ama TSİP - TİP işbirliği, TİP tarafından reddedildiği için gerçekleşmemiştir. Seçimlere katılan bu iki parti kendi programlarını ve politikalarını savunacaklardır. Bağımsız adaylarla seçime katılanlar neyi savunacaklardır?

Kuşkusuz onların da savunacakları, kendilerine ait programları ve politikaları olabilir. Ama sosyalistlerin ve demokratik güçlerin bu «bağımsız» adaylarının yanısıra, gerçekten, kendinden, kendinin ve ailesinin çıkarlarından başka her şeyden bağımsız adaylar da vardır!. Bu nedenle, bağımsız adaylar seçim platformunda homojen olmayan nitelikleriyle yer alacaklardır.

Seçim sonuçlarından eğer «parlamentar» bir takım kazanımlar umulmuyorsa, umulan, kitlelerin siyasi olgunluğunun ölçülmesi olabilir. Halbuki, homojen olmayan bir bileşim ya da «toplam», bunu sağlamaz. Yerel oyların toplamından bir sonuca varılmak istense bile bu Türkiye ölçeğinde durumu yansıtmaktan uzak kalacaktır.

Çünkü, bağımsız aday göstermek ancak çok sınırlı seçim bölgeleri için geçerlidir. Her hangi bir siyasi grubun ya da gruplar ittifakının, bütün Seçim illerinde bağımsız adaylar göstermesi mümkün olmamaktadır. Bunu herşeyden önce burjuvazinin koyduğu mali baraj engelliyor. Öte yandan seçim çalışmalarının siyasi verimliliği açısından, bağımsız adaylarla yapılacak seçim politikalarının, küçük birimler dışlanarak belli merkezlere yoğunlaştırılması, istenmiyen ama kaçınılamıyan bir zorunluluk olmaktadır. Böyle olunca da, «bağımsız» politika ancak sınırlı bir alanda savunulabilecektir.

Halbuki sosyalistler belli bir durumda eğer «bağımsız» politikalarını savunacaklarsa, bunu bir *bütünlük* içinde düşünmek zordadırlar. Politikanın bütünlüğünün bozulması, bağımsızlığının zedelenmesi demektir. Bir yerde somutlanan bağımsız politika bir başka yerde somutlanamayacaktır. Seçime girilmeyen yerlerde bu «bağımsız» politika, ya suskunluğa, ya da «kuyrukçuluğa» dönüşmekten kurtulamaz.

«Bağımsız» politikanın mutlaka «bağımsız» adaylarla savunulabileceği gibi bir görüş ise temelinden sakattır. İşçi sınıfının mücadele tarihinde ve özel durumlarda bu yolun denenmiş olması bile, başlı başına bu anlayışı çürütür. İspanya'da, Fransa'da Bulgaristan'da nice seçim mücadelelerini komünistler, bir seçim bloku içinde yer alarak vermişlerdir. Halk Birliği ya da Halk Cephesi gibi somut ve örgütsel saflaşmalar içinde olunarak verilen seçim mücadelelerinden kazançlı çıkanlar, İşçi sınıfı ve emekçiler olmaktadır. Buralarda seçime katılanların «bağımsız» politikaları zarar görmemiştir. Tam tersine, «bağımsız» politikalar daha gelişkin araçlarla ve daha geniş yığımlara götürülmüştür. Kaldı ki, Bulgar halkının faşizme karşı yürüttüğü 25 yıllık soylu mücadele seçim işbirliklerinin, halk güçlerinin kalıcı birliğine giden yolda çok çok önemli işlevler gördüğünü kanıtlamaktadır. Eğer deniyorsa ki, bu deneylerde örgütsel saflaşmalar, yani cepheleşmeler vardır, o zaman da Meksika'da, bundan iki ay önce yapılan seçimleri hatırlamalıyız. Meksika'da sol güçler tam bir seçim işbirliğini gerçekleştirdiler, sonuç da başarılı oldu. Ve bağımsız örgütlenmeler, bağımsız politikalarını sürdürmeye devam ediyorlar!

Bağımsız adaylarla seçime katılmanın bağımsız politikanın savunulmasıyla hiç bir ilgisinin olmadığı bir yana, bu doğrudan doğruya kitlelerin isteklerinden de «bağımsız» kalmak demektir! Hiç kimse emekçilerin mevcut durumdan hoşnut olduklarını, sol güçlerin dağınıklığından rahatsız olmadıklarını söyleyemez. Hatta yapılan her nabız yoklaması, emekçi güçlerin seçimlerde, işbirliği halinde bir sol görmek istediğini defalarca kanıtladı. Ve yine ileri sürülemez ki, başka alternatif bulunamadığı için bağımsız adaylar göstermek yolunu seçtik; Çünkü, seçim işbirliğinin nasıl yapılabileceği ve bunun bağımsız politikanın savunulmasıyla nasıl uyulaşabileceği partimiz tarafından en somut biçimleriyle gösterilmişti.

O halde, seçim işbirliğine burjuva yasallığının değil, grup hesaplarının izin vermediği teslim edilmelidir. Ve grup hesapları, emekçi sınıfların genel ve hayati çıkarlarını ikinci plana atacak kadar öne çıkıyorsa bunun üzerinde düşünülmalıdır. Soldaki bölünmüşlüğü çok iyi gören yığınlar bu bölünmüşlüğü sık sık tekrarlamaktan çok, onlara bunun da aşılabileceğini göstermek gerekmektedir. Seçimlerde bu eğer somutlanamazsa, değerli bir olanak yitirilmiş olmaktadır.

Seçimler öncesinde demokratik örgütlerin siyasal tutumlarını ortaklaşa ya da tek tek açıklayamamış olmaları da bir başka olumsuzluktur. Bu güne kadar, sosyal demokrasinin gölgesinde serinlenmeye kılıf olarak bulunan gerekçeler artık bütün inandırıcılığını yitirmiştir. Geçıştirmeci her demeç, yuvarlak her formül, kitlelere somut bir tutum önermeyen her açıklama «bildiğini yap» demekten çok, «yaptığına devam et» anlamına gelir.

Bütün bunlardan sonra TSİP'in seçimlere ilişkin doğru politikalarını yerli yerine oturtmak ve doğru tutumu saptamak mümkündür.

- 1 — TSİP, seçimlere ortak girilmesi için TİP'e işbirliği çağrısında bulunmuştur.
- 2 — TSİP bununla da yetinmemiş, seçimlere katılamayan diğer siyasi gruplara da işbirliği teklifini götürmüştür.
- 3 — TSİP, işbirliğinin «tam ve somut» niteliklerini de göstermiştir. Listelerini «bağımsız» adaylara da açık tutmuştur.
- 4 — TSİP işbirliğine çağırıklarını, partinin örgütsel olanaklarından da yararlandırmaya hazır olduğunu belirtmiştir.
- 5 — TSİP işbirliği konusunda karşı önerileri de görüşmeye hazır olduğunu belirtmiştir.
- 6 — TSİP, demokrasinin geleceğini Ecevit hükümetinin geleceğiyle özdeşletirenlere de milletvekilliği seçimi yapıla-

cak illerde ortak adaylar gösterilmesi konusunda çağrıda bulunmuştur.

- 7 — TSİP, kendi üyesi ve yandaşı olmayan, ama solun birliğine «simgesel» olarak katkıda bulunma şansı olan kişilere de adaylık önermek suretiyle birlikçi tutumunu kanıtlamıştır.
- 8 — TSİP ulusal demokratik hareketin işbirliği içinde yer almasını, kendi gücünü ve niteliğini tam bir işbirliği aracılığıyla somutlamasını istemiş ve bu kesimin siyasal güçlerine seçim işbirliği önermiştir.
- 9 — TSİP demokratik örgütlere ve sendikalara, seçimlerde demokratik işbirliğinin sağlanması yönünde çaba göstermelerini teklif etmiştir.
- 10 — TSİP bütün illerde seçimlere katılarak işçi sınıfının bağımsız politikasını kitlelere hedef olarak göstermektedir.
- 11 — TSİP bu aşamadan sonra da, seçimleri demokrasi güçlerinin birliğini ve mücadelesini güçlendirecek bir araç olarak görmektedir ve politikalarını buna göre tesbit etmektedir. Bunu gereği olarak da:
  - — Seçimlerde emekçilerin acil ve somut talepleri yükseltilmelidir.
  - — Yığınların demokratik ve siyasal taleplerinin, neden başka programlarda değil de, yalnız ve yalnız TSİP'in demokratik halk iktidarı siyasal programında cevabını bulduğu öğretilmelidir.
  - — Ulusal demokratik taleplerin kısa ve uzun vadeli hedeflerinin TSİP'in program ve politikalarında güvencesini bulduğu gösterilmelidir.
  - — Bağımsız adaylar yoluyla, amaç ve güçlerin bölündüğü, buna karşılık güçlerimizi, birliğe hizmet eden somut siyasal hedefler doğrultusunda yoğunlaştırmamız gerektiği altı çizilerek vurgulanmalıdır.
  - — Topyekün solun başarısının, TSİP'in seçim başarısıyla olan yakın ilişkisi gösterilmeli, işbirliğini güçleştiren politikaların itibar görmeyeceği, grupçu veya «hesapçı»lara bir kere daha isbat edilmelidir.

İçinde bulunduğumuz durumda kitlelere gösterilecek en ileri ve somut program Demokratik Halk İktidarı programı olabilir. Bütün gücümüzü bu programı destekleme noktasına yığmalıyız.

Sosyalist Demokrasi ve Burjuva Demokrasisi

Prof. Yaroslav RADEV

Çeşitli sınıflara mensup teorisyenler ve politikacılar eski dönemlerden günümüze kadar demokrasinin özü ve biçimi sorunları üzerinde ateşli tartışmalar yapıp gelmişlerdir.

Burjuva ideologlarıyla değişik türden revizyonistlere göre, burjuva demokrasisi, demokrasinin gelişmesinde aşılmamış bir örnek ve zirvedir. Eski sınıfların kendi sosyal örgütlerini toplumsal gelişmenin son sözü olarak gösterme çabaları, kendileri kadar ihtiyardır. Onlar burjuva demokrasinin ölçülerini genellikle demokrasinin, özellikle sosyalist demokrasinin ne kadar geliştiğini değerlendirme konusunda da ölçü alıyorlar. Sosyalist demokrasi burjuva demokrasinin ölçüleri dışında bulunduğu için, burjuva doktrinerleri ve politikacıları sosyalist demokrasiyi yadsıyorlar, veya onun gelişmesini burjuva demokrasisine yakınlaşma ve eninde sonunda ona dönüşme süreci olarak yorumluyorlar. Burjuva ideologlarının, siyasetçilerinin ve revizyonistlerin tüm teorik düşünceleri bu kuramsal şema etrafında dönüp duruyor. Böylelikle tarihsel süreç ters tarafından ele alınıyor ve zamanını yaşamış demokrasi biçimine dönüş olarak gösteriliyor.

Sosyal ilişkiler ilkelerden doğmaz, tersine, ilkeler sosyal ilişkilerden çıkarılır. Toplum, sosyal hayatın koşullarına göre ilkeler yaratır. Burjuva demokrasisi ilkeleri ne kalıcıdır, ne de her demokrasinin gelişmesine ölçektir. Burjuva demokrasinin her ilkesi hizmet ettiği toplumsal ilişkiler var oldukça uygulanır ve soysuzlaşır.

★

Tarih, daha olgun bir toplumsal sistemin kendinden öncekisini kararlıca değiştirmesidir. Bu sistemin de yeni politik örgütü vardır. Toplumsal gelişmenin daha alt basamağından daha üst basa-

mağına doğru bu gelişmede, demokrasi çeşitli biçimler alır ve türlü uygulama aşamalarından geçer. Bu, daha eski çağ dünyasından başlayarak, sınıfsal demokrasinin tamamiyle yokoluşuna dek böyle devam eder. Bu tarihsel, tarihsel olduğu için de kaçınılmaz sürecin doğal sonucu, daha olgun demokrasi biçimleri getiren ölçeklere ve ilkelere geçilmesidir.

Politik sistemler tarihinde burjuva demokrasisi tarihsel bir ilerlemedir, gerçekten aşılmamış, en olgun demokrasi biçimidir. Fakat bu sadece, birbiri ardından gelen sömürücü toplumların çerçeveleri içinde, geçmişteki örneklerle karşılaştırılınca böyledir. Burjuva teorisyenlerinin düzelmiyen yanlışları şurada: onlar tarihsel açıdan sınırlı burjuva demokrasisinin üstünlüklerini, tüm toplumlarda geçerli göstermeye çalışıyorlar.

Burjuva teorisyenleri ve siyaset peygamberleri tarafından yazılan tonlarca kitaba karşılık, başkası değil, burjuva demokrasisi ilkelerinin bile tamamiyle uygulandığı olgun ve dolgun bir burjuva demokrasisi hiç bir zaman görülmemiştir. Her yerde sınıfsal sınırlandırmalar ve ayrıcalıklar vardır. Bu, daima böyle olmuştur, çünkü, burjuva demokrasisi ilkeleri uygulanana uygulanana tükenmiş ve tam karşısına dönüşmüştür.

Burjuva demokrasisi ne kadar daha olgunsa, burjuva üst katmanlarının o kadar daha fazla nefretini kazanmıştır, baskı altında bulundurduğu sınıfları bağımlı tutması o kadar güçleşmiştir. Demokratik cumhuriyet korunabildiği kadarıyla, tüm burjuva yönetim biçimlerine bakarak proletarya demokrasisine en yakın aşamadır. Burjuva demokrasisi koşullarında işçi sınıfı, bu demokrasinin sürekli geliştirilmesi için savaşır. Bununla da kendi iktidarına yakınlaşma işini kolaylaştırır.

Tarihin doğal akımı en radikal devrime götürür. Bu kapitalist sistemi kökünden değiştirir, mutlaka yeni ölçeklere ve ilkelere dayanan politik örgüt kurar. Bunlar sosyalist ve burjuva demokrasileri arasındaki nitel ayrımı gözler önüne serer. Sosyalist devrim, yeni, daha yüksek demokrasi biçimi doğuran yığınların yaratıcı girişkenliği olmadan zafere kavuşamaz. İşte bu anlamda ve tam da bu yüzden, sosyalist devrim demokrasisiz düşünülemez, zafere ulaşması olanaksızdır.

Sosyalist demokrasi, gelişmesine, ya eskilerinden ilkesel olarak farklı örgüt biçimlerine en keskin geçişlerle başlar, ya da eski devlet biçimlerini kullanan ara basamaklardan geçer, parlamenter ilkeler, kurumlar ve dairelerden yararlanır, onları yavaş yavaş değiştirir.

Ekim Devrimi yeni sosyalist demokrasi biçimine doğrudan geçiş klâsik örnektir. Fakat bir sıra Avrupa ülkesinde sosyalist demokrasi baştan parlamentarizme özgü ilkeleri ve kurumları, kuruluşları, devlet organları arasında karşılıklı ilişkileri koruyarak ortaya çıktı ve gelişmeye başladı. Çünkü, bu ülkelerde proletarya despotik iktidarın devrimci alaşağı edilmesinde çözümleyici güç idi. Şu veya bu ülke faşizmin imhasına, önceki burjuva örneklerinden daha gelişmiş bir parlamentarizm uygulanmasıyla başlandı. Bu durumda eski parlamentarizm biçimleri yetkinleştiriliyor, toplumu devrimci değiştirme gereksinimlerine uyduruluyordu. Öyle ki, sosyalist demokrasiyi oluşturma sürecinde parlamentarizmden yararlanma, işçi sınıfı tarafından pratikte uygulanmış bir deneydir. Bu deney, iktidarı barışçı yollarla ele geçirme amacı güden işçi sınıfı partileri için önemlidir. Geçmişin tarihsel deneyi, öğretiyor ve yanlışlardan koruyor.

Parlamentar gelenekleri olan ülkelerde sosyalist demokrasinin barış içinde geliştiği durumlarda, burjuva demokrasisini oldukça uzun bir süre korumak, hattâ temelden değiştirilmiş olan sınıfsal ilişkilere uyarlamak olanaklıdır. Fakat bu, demokrasiye ilişkin burjuva ölçeklerini ve ilkelerini kalıcılaştırmak değildir.

Burjuva demokrasisinden yararlanmak ve onu aşmak süreci az veya çok devam eder. Fakat ezilen sınıfların devrimci hareketi mutlaka sosyalist demokrasinin, burjuva parlamentarizminden temizlenmiş şu veya bu biçimini yaratacaktır. Gelecekteki sosyalist devrimler, yeni ve çok çeşitli yönetim biçimleri doğuracaktır. Bunlar en gelişmiş parlamenter demokratik cumhuriyetten çok daha üstün olacaktırlar.

Sosyalist demokrasi ile burjuva demokrasisi arasındaki temel fark şuradadır: sosyalist demokrasi, herkes için demokrasiye dönüşebilmek amacıyla sosyal temelini durmadan genişletiyor, halbuki burjuva toplumunda ise emekçi sınıfların hızla artmasıyla birlikte, burjuva demokrasisinin sosyal temeli gittikçe daralıyor. Dahası var. Burjuva demokrasisinin sosyal temeli, burjuva gruplaşmaları için de daralıyor. Zira bu demokrasi, onları iktidar dışında bırakıyor.

Burjuva demokrasisi ne kadar genişlerse genişlesin burjuva ilişkileri çerçeveleri dışına çıkamaz. Bu çerçeve içinde ezilen sınıfların varlığı, burjuva sınıfının yaşayabilmesi için yaşamsal ve daimi bir koşuldur. Bu yaşamsal koşulların yokedilmesi, burjuva toplumunun yokedilmesi demektir. Bundan çıkarılacak sonuçta şudur: Burjuvazinin varolabilmesi için yaşamsal koşulların

muhafaza edilmesiyle, burjuva demokrasisininin daimi göstergesi olarak ezilen ve sömürülen sınıflar üzerinde politik egemenlik de korunur.

Kısaca, proletarya üzerinde diktatörlük burjuva demokrasisininin daimi niteliğidir, burjuva üzerinde diktatörlük ise, sosyalist demokrasininin gelişmesinin ilk aşamasını kapsar, kapitalist toplumun devrimci değişikliklerle sosyalist topluma dönüştürüldüğü aşamada geçerlidir. Sömürücü sınıfların ortadan kaldırılmasıyla devletin tarihinde ilk defa olarak bir sınıfın öteki sınıf üzerinde politik egemenliğine gereksinim kalmaz.

Sosyalist demokrasi çoğunluk demokrasisi olarak meydana çıkar, gelişerek tüm toplumun demokrasisi olur. Bu nedenle burjuva teorisyenlerinin burjuva demokrasisine malettikleri arı ve geniş kapsamlı demokrasi, sadece ve sadece sosyalist demokrasidir. Burjuva demokrasisininin bir bakıma arı olduğunda hiç kuşku yoktur. Ezilen sınıfların idareye katılmalarından aridir.

Tarihsel açıdan burjuva demokrasisi burjuvazinin üst katmanları tarafından yaratılmamıştır. Hattâ bu katmanlar burjuva devrimleri sırasında yığınsal demokratik hareketlere karşı koyuyorlardı. Burjuvazi, demokrasi savaşında hiç bir zaman çözümlenici güç olmamıştır. Örneğin jakobinler demokrasisi, burjuvazinin direnişine karşın halk tarafından elde edilmiştir.

Burjuva demokrasisininin sınırlı niteliği grupçu ve sınırlı içeriğinde kendisini göstermektedir. Burjuva egemenliğinin politik tarihi, geniş kapsamlı ve «saf» burjuva demokrasininin tüm burjuva gruplarına dahil saf ve geniş egemenlik sağlayamadığını kanıtlamıştır. Burjuva demokrasisininin, tüm burjuva gruplarınınin toplam egemenliğini ifade ettiği dönemler çok seyrekler. Ve daima az sürmüştür. Burjuva demokrasisine özgü durum şudur: İktidar bir grubun veya çeşitli bloklarda birleşen birkaç grubun elinde bulunur. Bunlar birbirlerini zaman zaman değiştirirler. Binaenaleyh burjuvazi, tüm burjuva sınıfı, onun tüm katmanları için genel ve tam demokrasi uygulayacak durumda değildir. Parlamenter tarih, burjuva demokrasisininin, iktidarın küçük burjuvazinin eline barışçı yolla mutlaka geçeceğine güvence vermeyen kanıtlarıyla doludur. Böylece genel demokrasi yolunmuş tavuğa döndürülüyor, burjuvazininin şu veya bu grubu için sınırlı demokrasi oluyor.

Bundan başka burjuva demokrasisi kapitalist toplumun daimi politik biçimi değildir. Burjuva demokrasisininin yapısal kusurları, her keskin sınıfsal çarpışmada kendisini göstermektedir. Burjuva demokrasisi böyle hallerde işçi sınıfının haklarını daha sınırlan-

dırmayı. burjuvaziye yeni ayrıcalıklar verilmesini önleyecek, açık burjuva diktatörlüğüne geçilmesi yolunu kapayacak durumda değildir. Burjuvazinin tüm politik tarihi burjuva demokrasiden despotik idare biçimlerine geçmelerle doludur. Şu halde terörist zorbalıklardan dahi kaçınmadan, burjuva teorisyenlerinin anladığı biçimde, kendi yasallıklarını da inkâr ederek demokrasiyi yok eden kimdir? Bugün burjuva demokrasisini överken göklere çıkaran, yarın da öldüren, bu sınıfın kendisi değil midir?

Sosyalist demokrasi bir günde doğmaz, gelişkin ve tam biçimini sosyalist toplumun oluştuğu dönemde alamaz. Her sosyal olgu gibi sosyalist demokrasi de sürekli gelişme aşamalarından geçer. Bu aşamalar sosyal ilişkilerin bileşik ve karışık doğasını yansıtır. Fakat eninde sonunda, toplumda sosyalist demokrasi egemen olur, ilkeleri, kurumları ve kuruluşları gelişir ve genişler. Komünizmin birinci aşamasında demokrasi, proletarya diktatörlüğü biçiminden genel halk demokrasisi biçimine dönüşür, daha doğrusu geçer. Demokrasinin sınıfsal antagonizm koşullarında gelişmesi, işte bu tarihsel sınırlar içinde olur.

Sosyalist demokrasinin, tüm gelişme aşamalarında aynı kalan göstergeleri ve ilkeleri vardır. Aynı zamanda bazı göstergeleri ve ilkeleri de geçicidir. Proletarya diktatörlüğü demokrasisine son verilmesiyle, proletaryanın burjuvazi üzerindeki politik egemenliğini ifade eden göstergeler ve ilkeler de yok olur. Bir sınıfın öteki sınıf üzerindeki baskısı, sosyalist demokrasi için zorunlu bir koşul ve gereksinim olarak daha karşıt sınıfların varolduğu dönemde gündemden düşürülür. İşte bu sınıfsal egemenliği, burjuva demokrasisi, hattâ en gelişmiş parlamenter cumhuriyetler de kaldıramaz.

Demokrasinin temel ölçüğü özgürlük ve onun uygulanması için güvencelerdir.

Hiç durmadan yinelenen iddia, burjuva demokrasisinin en geniş özgürlükleri sağladığı iddiasıdır. Fakat bu iddia aynı burjuvazinin, emekçi sınıfların özgürlüğünü kısıtlamasıyla tutarsızlığını ortaya koyar. Sosyalist demokrasinin üstünlüklerinden birisi de, burjuva demokrasisini emekçi sınıflar için kısıtlayan, yolan her şeyi, bunları gerçekleştiren ilkeleri ortadan kaldırmasıdır. Sosyalist demokrasi, asıl işte bu ezilen sınıfları sistemli biçimde yönetime katmak için getirilen ilkeler üzerine kurulmaktadır. Halbuki burjuva toplumunda bunları demokrasiden, örgütlenme özgürlüğünden, toplantı özgürlüğünden basın özgürlüğünden, fikir özgürlüğünden yararlanmaktan uzak tutmak için binlerce usül

kullanılır. Burjuvazi, sosyalist demokrasinin burjuva demokrasisinden arıtıldığı tüm kısıtlamaları genel ve arı demokrasi ilkelerinden çekilme olarak ilân ediyor.

Burjuva toplumunda özgürlük ne geneldir, ne de demokrasi için koşulsuz biricik göstergedir.

Burjuva yönetimin tüm biçimlerinde despotik düzenlerde dahi özgürlük vardır. Faşizmde fraksiyonlardan birinin özgürlüğü zirveye ulaşmaktadır. En gerici burjuva fraksiyonun özgürlüğü tüm öteki sınıfların ve katmanların özgürlüğünü öldürür, ya da sınırlandırır.

Burjuva demokrasisi hiç bir zaman genel özgürlük vermemiştir ve veremez. Çünkü yaşamını sağlıyan sosyal temeli buna elverişli değildir.

Emekçi sınıfları sadece sosyalist devrim kurtarır, geliştikçe demokrasiyi genişletir, toplumun üyelerine özgürlük sağlar.

Burjuva demokrasisi koşullarında özgürlük herkes için eşit bir hak değildir. Herkes için eşit özgürlük, eşitlik ilkesinin kararlıca uygulanmasını gerektirir. Fakat eşitsizlik burjuva toplumunun niteliğinden doğar, burjuva demokrasisinin tüm yanlarını kapsar. Burjuvazi bir zamanlar devrimci sınıf olarak genel eşitlik vadediyordu. Devrimden sonra genel eşitlik, burjuva ilişkilerine uyarlanarak yasalar önünde eşitliğe indirildi. Çünkü eşitlik ilkesini kararlıca uygulamak özel mülkiyete doğrudan el koymak demektir.

Yasalar karşısında eşitlik, burjuva toplumunda, herkes için eşit haklar demek değildir. Eşitsizlik burjuva yasalarının kendilerinde vardır. Yasalar karşısında eşitlik, mal-mülk eşitsizliğini kaldırmaz. Bu durumda herkesin yasalara bağımlılıkta eşit yükümlülüğü, ezilen sınıflar için kanunun kendisinde var olan eşitsizliği korumak demektir. Böylece yasalar karşısında eşitlik, burjuva kanunlarında var olan eşitsizliğin sadece ters formülünün ifadesidir. Hak ve özgürlüklerden ezilen sınıfların da serbestçe ve eşit yararlanmasını kısıtlamıyan yasalar yoktur. Hem de bu kısıtlamalar, daha burjuva anayasalarında başlamaktadır. Bu anayasalarda her ilkenin ilân edilmesiyle birlikte, özgürlükleri kısıtlamak için hukuksal gerekçeler de getirilir.

Sosyalist demokrasi herkesin kurtuluşunu hazırlıyan maddesel - temel üzerinde gelişir. Sosyalist devrim, burjuva ilişkilerinin doğurduğu eşitsizlikleri, üretim araçları karşısında eşitsizliği, burjuvazinin ayrıcalıklarını, ulusların eşitsizliklerini, erkek - kadın eşitsizliğini kaldırmak suretiyle demokrasi yolunu temizler. Hiç bir burjuva demokrasisinin uygulayamadığı işte bu eşitlik, sos-

yalızmdede demokrasinin temeli oluyor. Formel eşitlikten gerçek eşitliğe geçiş, burjuva demokrasisinden sosyalist demokrasiye dünya çapında geçiştir.

Sömürücü sınıfların ortadan kaldırılmasıyla ve genel halk demokrasisinin yavaş yavaş meydana çıkmasıyla demokrasi, eşitliğini ve uygulama alanını durmadan genişletiyor.

Sosyalist anayasalar, onların temel ilkelerini gerçekleştirmek için kabul edilen yasalar, bunun böyle olduğunu açıkça gösteriyor.

Tarih kendi yolunda yürüyor ve her doktrin, her sosyal sistem için yargısını veriyor.

TÜSTAV

«Sol» Tedhişçilik ve Anti-Emperyalist Savaş

VESELA TABAKOVA

Zamanımızda kapitalist toplumun genel bunalımındaki derinleşme, dünya devrimci sürecinin değişmiş boyutlarında, anti-emperyalist savaşta, proleter olmayan yığınlar da dahil, yeni yeni katmanların yaşamasında kendisini açık bir biçimde göstermektedir. Savaş cephelerine sosyal açıdan düne kadar hareketsiz kalan «yedekler» gelmiştir.

«SOL TEDHİŞÇİLİĞİN» HAREKETLENMESİNİN BAZI NEDENLERİ

Proleter olmayan katmanların anti-emperyalist savaş saflarında yerlerini almaları, bileşik ve çelişkili, hattâ bir anlamda paradoksal nitelik taşımaktadır. Bu konum, düşünsel hazırlıktan, politik deneyden ve örgütsel disiplinden yoksun gençlerin çoğunlukla bulunduğu proleter olmayan hareketler için özellikle geçerlidir. Üniversiteli ve genç aydın çevrelerinden gelen yedekler, yavaş yavaş tüm kapitalist sistemi inkâr etmeye, onu yıkmayı nihai amaç olarak kabul etmeye başladılar. Fakat nesnel, olumlu radikalleşme süreci, daima «döküntü ürün» veriyor, hemen hemen kaçınılmaz olarak her zaman küçük burjuva radikal görüşlerinin yaygınlaşması, «teori ve taktik alanlarda duraksamalar, eski yanlışların yinelenmesi, eskimiş görüşlere ve hareket biçimlerine geçici bir süre için dönmek» (1) eşliğinde gelişiyor.

Yeniden keşif iddiası ile mezardan çıkarılan eski ideolojik hurafeler ve saygınlığını kaybetmiş tavırlar, sadece anti-emperyalist savaşın nesnel gereksinimlerine yanıt vermemekle kalmayarak, bu savaşın gittik-

(1) V. İ. Lenin, c. 16, s. 360.

çe genişlemesine köstek olabilirler, zarar getirebilirler. Sosyal durumdaki bazı değişikliklere, bu durumdaki bunalım süreçlerin derinleşmesine bağlı olarak, artık «çocukluk hastalığı»ndan daha tehlikeli «Kaib sancısı»na dönüşmüş olan «solculuğun» «eski yanlışları» daha da derinleşebilir, daha patlayıcı biçimler alabilir. Sol tedhiş eylemleri, çoğunluğu gençlerden oluşan ve kalabalık olmayan grupların, politik hareketlerinin kısıtlanmasına karşın anti-emperyalist hareketin parçalanması için direkt bir etken olabilir, emperyalist güçler tarafından yönetilen bir silâha dönüşebilir.

«Sol» tedhişçiliğinin son on yıl içinde aktifleşmesi, hiç kuşkusuz üniversitelerin ve genç aydınların bir kısmının sosyal-politik davranışlarındaki bazı özelliklere bağlıdır. Bu kesimlerin radikalleşmesi, ülkelerinde bilimsel-teknik devrimin hızlı tempolarla gelişmesi, koşullarında, durumlarında meydana gelen değişikliklerin karmaşık bir yansımasıdır. Bu koşullarda kapitalist ülkelerdeki üniversiteler, bir zamanların «soyca seçkinler korunağı» olmaktan çıktı ve «yüksek öğrenim yapılan şehir dışı klüpler» niteliğini kaybetti. Çok sayıda uzmana duyulan ihtiyaç, üniversitelere, sadece büyük burjuvazinin, ya da orta burjuvazinin üst tabakalarının evlâtlarının alınmasıyla karşılanamaz. Bu yüzden üniversiteler, başka katmanların çocuklarına da kapılarını açmak zorunda kaldılar. Eğitim sisteminin sınırsal niteliği değişmemiş olsa da (2), tüm gelişmiş kapitalist ülkelerdeki üniversitelilerin sosyal bileşiminde belli bir demokratikleşme olduğu kuşkusuz bir gerçektir.

Bugünkü üniversiteli, görece olarak daha yüksek sosyal kökenli bile olsa, kesinlikle yükseleceğine veya ana-babasının durumunu koruyabileceğine ilişkin, bir zamanlar varolan güvenceye artık sahip değildir. Eskiden üniversiteliler sayıca azdı, aydınların ayrıcalıkları vardı. Gelecekte «serbest meslek» kabul edilen hukukçuluk, doktorluk mesleğine yeni gelenler için de artık güvence yoktur. Yani filologlar, sosyologlar da herhangi bir sosyal güvenceden hemen hemen yoksundurlar. Onlar nasıl olursa olsun, bir iş bulmak sorunu ile yüz yüzedirler. Aydınların büyük bir kısmını «kafa emekçiliği»ne dönüştürme yansımeleri, başlarındaki «saygınlık halesi»nin indirilip atılması, ücretli emeğin toplumsal çalışmaların tüm alanlarına sokulması halleri Marksizm klasikleri tarafından daha başıngıcında görülmüş ve gösterilmiştir. Bu süreçler bugün git-tikçe derinleşmektedirler.

(2) Bu açıdan tüm kapitalist ülkelerden örnek göstermeye gerek yok. Sadece Birleşik Amerika'dan alınan örnekler, öteki ülkeler için de aşağı yukarı geçerlidir. Birleşik Amerika'da büyük burjuva çocuklarının yüzde 79, orta burjuva çocuklarının yüzde 41.9, küçük burjuva çocuklarının yüzde 20.8. ve işçi çocuklarının ancak yüzde 2'si üniversitelerde okur. (ABD, büyüklükten küçüklüğe doğru, Moskova 1979 ,s. 317).

Sosyal statükonun dejenerleştirilmesi tehlikesi başka bir gerçekte kol kola yürümektedir. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki üniversiteiler ile aydınların bilincini derinden etkileyen bu gerçek şudur: aydınların büyük bir kısmının emeği kişiliğini kaybetmiştir, emeğin alışkanlık hali güçlenmiştir, yabancılaşma derinleşmiştir. İnsanın, kapitalist üretimin toplumsal mekanizmasında «itaatkâr bir vida»ya, «elektronik makinanın delikli bir kartonu eşdeğeri»ne dönüştürülmesi, hem aydınlar ordusuna yeni katılacak olanların bilincini etkiliyor, hem de bu sürecin kendileri için perspektif değil de, acı bir gerçek olduğu, sosyal yaşamdaki değişiklik, sosyal durumun dejenerleşmesi «aydınların kapitalist düzenle ilişkisini bir hayli değiştiriyor, onun çıkarlarını işçi sınıfı çıkarlarına yakınlaştırıyor» (1). Bu durum ise, kapitalist toplumdaki sınıfsal çatışmalarda üniversiteiler ile aydınların oynayacakları ve artık oynamaya da başladıkları, küçük olmayan rolü belirlemektedir.

Fakat bugünkü üniversiteli ve aydın, durumundaki değişiklikleri çoğunlukla, kapitalist toplumun gelişmesindeki nesnel yönsemelerle, ücretli işçilere bugün ya da yarın, nesnel yaklaşması ile değil de, bireysel bilinç açısından, aydınların ayrıcalıklı durumlarına ilişkin eski görüşlerin yardımı ile açıklama eğilimi gösteriyor. Böylesi bir takipçilik üniversiteiler ile aydınların bir kısmının, çağımızın kararlı devrimci kuvvetleriyle birleşmesini güçleştirmekle kalmıyor; onların bir kısmını bu güçlerin karşısına dikeyyor. Üniversiteilerin ve aydınların isyanına özgü sosyal karamsarlığın ölçüsü, bu isyanı kapitalist topluma karşı olan küçük burjuva radikal muhalefetiyle soydaştırıyor, «kudurmuş küçük burjuva»nın sosyal-politik tepkilerine yakınlaştırıyor.

Üniversiteiler ile aydınların radikalleşmelerindeki çelişkiler, Amerikalı Marksist Gil Green'in yazdığı gibi, şu durumu kesinlikle kanıtladı: «İktidardaki sınıfın düne gelinceye kadar güvenilir saydığı, kendisinin asıl ideologu ve inancının dayanakları olarak kabul ettiği sosyal katmanlar da artık isyan bayrağını kaldırmışlardır.» (2) Geçen on yılın sorunlarında «solcu» tedhişçiliği çoğunlukla, toplumdaki sosyal durumun dejener edildiği veya edilmek üzere bulunduğu bilincine varanlar yapıyordu. Bunun duygusal bir niteliği vardı ve Kapitalist toplumun duygusal iklimine yönelikti. Amerikalı filozof Paul Goodman'ın çok güzel söylediği gibi bu «kapalı odada fare yarışması»ydı. (3) Fakat son yıllarda, yüksek eğitim görmüşler de dahil, muazzam genç yığınların sosyal ve üretim faaliyende dinamik bir rol olmaktan zorunlu olarak yoksun bırakıldıkları, se-

(1) Komünist ve İret Partilerinin Uluslararası Toplantısı, Moskova, 1969, Sofya 1969, s. 183.

(2) Green, The Radikalizm Anarchist of Marxist, N.Y. 1971, s. 56.

(3) Paul Goodman, Growing UP Absurd, London, 1970, s. 133.

falete, açlığa terkedildikleri koşullarda «sol» tedhişçilik daha hiddetlen-
di ve coştı. Bu sosyal durum özellikle İtalya'da çok belirgindir. İtalya
Komünist Partisi'nin haftalık gazetesi «Rinascita»nın yazdığı gibi: «**Bu-
günkü İtalya'da genç kuşaklar yığınsal işsizlikten, sosyal ve kültürel
alandan bir kenara itilmekten yakınmaktadırlar. Bu derin süreç hemen he-
men her tarafı sarmıştır.**» (6) Böyle bir durumda üniversitelinin, ayrıcalık-
ları sadece yokolmakla, «diploma adı verilen sihirli kâğıt» değerinin çok
azalmasıyla kalınmamış, üniversitelerin kendileri de bir nevi «işsizlik
parkingleri»ne dönüşmüş. Ancak buralarda işsizlik sorunlarına ilişkin ça-
lışmalar belli bir zaman için ertelenmiş. (7) Bizzat bu gerçeğin kendisi
tarafından üniversiteliler muazzam ölçüde sosyal dinamitle dolduruluyor.
Hem de dinamit gerici güçlerin eline çok kolay geçebilir ve onların
istedikleri yöne çevrilebilir. «Rinascita» haklı olarak şunları yazdı: **Eğer
gençler arasında, aslında kapitalizme karşı olan, fakat ümitsizliğe düş-
müş bulunan kesimlere örgütlenme ve savaş alanı «önerilmezse», or-
taya, demokrasiye karşı sadece bir avuç provokatör değil, kenara düş-
müş ve itilmiş, hiddetini ve protestosunu göstermek için her şeye hazır
kalabalık genç grupları da çıkar.** (8)

Bilindiği gibi ümitsizlik ve inançsızlık, hemen hemen her zaman sol
tedhişçi politik tepkinin kaynağı olmuş, «her şey veya hiç bir şey» diyen
«klasik» formül yanlılarına, sosyal felâketlerden bir anda kurtulmak iste-
yeyenlere, «kendi sabırsızlığını teorik argüman olarak gösterenlere» da-
ima kaynaklık etmiştir. (9) Fakat tarihsel deney defalarca göstermiştir ki,
en anlamsız savaş biçimi olan terörcü sol tedhişçiliğin üreticisi olan ka-
pitalist toplumdaki zorbalık, her sınıfsal uzlaşmazlık formasyondaki zor-
balıktır. «Solcu» tedhişçilik çok defalar, sömürücü sınıf tarafından zor-
balık deposunun tüm araçlarıyla donatılıp ileri sürülen, fakat geri tepip
de ezilen sınıflar tarafına geçen bir silâh olmuştur. Fakat ezilen yığınlar
her zaman ve mutlaka perspektifli ve örgütlü savaş alışkanlıkları edini-
yor. «Sol tedhişçilik» ise, daima terör olarak kalıyor. Yaş ve psikolojik
özellikleriyle, kendilerini derhal «dağlar devirebilecek» sanan, gerçek
devrim perspektifi hakkında sadece bulanık sevgilere sahip, fakat kar-
rarlı devrimci çalışmalara kendilerine özgü bir küçümseme ile bakan
gençlerin sabırsızlığı olarak kalıyor. Emperyalist ülkelerde, sadece iç po-
litik yaşam ölçütü değil, dış politika kuralı biçimine de sokulan zorbalık
ve terör, birçok hallerde sabırsızlığı daha da hızlandırmakta, kapitalist-
lere karşı aynı silâhla cevap verme özentisini arttırmaktadır. Ve hem

(6) «Rinascita» 1 Mart, 1977, s. 9.

(7) Bak, «Panorama» dergisi, 26. Mart, 1977, s. 88-103.

(8) «Rinascita», 11. Şubat, 1977, s. 10.

(9) K. Marks, F. Engels, c. 18, s. 518.

de, bir avuç teröristin, burjuva devletinin kudretli cezalandırma aygıtına başarıyla karşı koyabileceğine ilişkin tutarsız bir inançla.

«ZOR»UN MUTLAKLAŞTIRILMASI

İşçi sınıfının savaşları dışında, hatta bu savaşlara karşı anti-kapitalist bir muhalefet kurma deneylerinin kaçınılmaz sonucu her zaman protestonun, kendiliğinden bir isyana, bireysel terörist hareketlere ve tedhişçilik akımlarına dönüşmesi olmuştur. Daha vakti birliğinde Lenin yazmıştır ki; devrimci çalışmaları işçi hareketiyle bütünleştirememiş, «**Bu olanağa inancını kaybetmiş veya hiç bir zaman inanmamış olan insan için öğrenme duygusunu, devrimci enerjisini meydana vuracak terörden başka yol bulmak gerçekten güçtür.**» (10)

Dünya görüşü açısından, psikolojik ve sosyal-politik tepkileriyle, «kapitalizmin dehşeti yüzünden kudurmuş küçük burjuva»ya hayli yakın olan sol tedhişçiler temelde «silâhli hareketlerle propaganda» isteyen, devrimci sürecin kendiliğindenliğini savunan anarşistlerle birleştiler. Çağdaş sol radikal ideolojilerden aidıkları bazı savılar, onların karman çorman ideolojisine, anarşizm, troçkizm ve maoizm ile bütünleştiriliyor.

Muhalefetin hareket aygıtı olarak zorbalık konusuna dönen solcu radikal teorisyenler, Marksizmin küçük burjuva eleştirmenleri ve onların düşünsel izleyicileri, kapitalist toplumu total zorbalık, total cezalandırma toplumu olarak niteliyorlar. Onlara göre, tüm biçimleriyle zorbalık, kaba hareketler «korporatif devletin» her aşamasında, alanında ve aygıtında vardır. Hiç kuşkusuz böyle bir çözümlemede büyük bir gerçek payı vardır. Zorbalığın kapitalist toplumun temelinde bulunduğu iddiası doğrudur. Amerikalı tarihçi ve sosyolog Max Lerner Amerika Birleşik Devletlerinin gelişmesini nitelendirirken, ABD'de tüm uygarlığın, insanın insan üzerindeki zorbalığı ile dolu olduğunu, zorbalığın, Amerikalının günlük psikolojisine sokulmuş bulunduğunu yazıyor. (11) Yukarıda da sözünü ettiğimiz Marksist Green ise, zorbalığın «Amerikan yaşam biçiminin» ne ölçüde kopmaz bir parçası haline geldiğini kısaca, fakat tam, şöyle açıklıyor: «ABD'de baştan silâh çekiyorlar, sorular sonradan veriliyor...» (12)

«Total zorbalık» görüntüsü kuşkusuz, son yıllarda tüm gelişmiş kapitalist ülkelerde cezalandırma işlevleri gören örgütlerin sanayi kompleksleri ile bütünleşmesinin derinleştiği gerçeğini de yansıtmaktadır. Aynı zamanda sol radikal bir teorisyen olan Marcuse tarafından ortaya atı-

(10) V. İ. Lenin, c 5, s. 435.

(11) Max Lerner, Amerika as a Civilisation, N,Y, 1967, s. 786.

(12) Gil Green, op. cit. p. 81.

lan «cezalandırıcı toleranslık» kategorisinin somut nesnel içeriği olduğu da bir gerçektir. Çünkü bu kategori derinleşen ve derinleşmeye devam eden yönsemeleri dile getirmektedir. Orneğin burjuva demokrasinin formel niteliği durmadan derinleşmekte, muhalefet güçlerinin hareket olanakları daralmakta, emekçi özgürlükleri kısıtlanmaktadır.

Solcu radikal teorisyenler ve takipçileri çağdaş kapitalizmdeki bazı gerçek süreçleri açığa çıkarmakla birlikte, bunları öylesine, tek yönlü ve dogmatik yorumluyorlar ki, toplumsal eleştirilerinin haklı yanları da hiçe indiriliyor, anlamsız avanturist savaş taktiği doğuruyor, eninde sonunda «cezalandırma toleransı»nın kopmaz bir parçasına dönüşüyor. Sol radikal tedhişçiliğin teorik himayecilerine göre; zorbalığın sadece burjuva iktidar mekanizmalarının çalışmalarını karakterize etmekle kalmadığı, aynı zamanda devlet - birey ilişkilerine sokulduğu, «insan doğası»na kök saldığı hallerde «total cezalandırma, toplumuna aktif biçimde karşı koymak için tek bir olanak kalıyor»; «salt ihtilal», tüm yerleşmiş kurallara ve kurumlara karşı doğrudan zorbalık hareketleri, illegal savaş yolu!

Barışçı olmayan savaş yolunu ve silahlı savaş biçimini böylesine mutlaklaştırmak burjuva propagandasına zengin malzeme veriyor ve üstelik bugün burjuva silâha karşı olan bu tutkusunu Marksist-Leninist ideolojinin özü olarak gösteriyor. Halbuki onlar devrimci şiddetin gerekliliğine ilişkin Marksist anlayıştan çok çok uzaktırlar. Sözüm ona, hem salt ihtilâl savunucularının illegal savaş yolunu mutlaklaştırmaları, hem de küçük burjuva radikal ideoloji ve solcu tedhişçi politik eylem tarafından burjuva demokratik kurumlarına biçilen «tek yanlı» değer, legal savaş mekanizmalarından ve illegal mücadele yolundan yararlanmaya, silâhsız ve silâhlı savaş biçimlerine, barışçı ve barışçı olmayan yollara ilişkin Marksist değerlendirmelerden hayli uzaktır.

Marksistler, devrimci şiddetin gerekliliğini daima belirtmişlerdir. Bu sorun, kapitalist toplumun kökten değiştirilmesi için gerekli olan tüm maddi koşulların var olduğu günümüzde çok daha büyük bir önem kazanmaktadır. Çünkü, böyle bir değiştirme sömürücü sınıfa karşı devrimci şiddet kullanmakla gerçekleştirilir. Lenin Ekim devriminden sonra şunları yazdı: «Proletaryanın devrimci şiddet kullanmadan zafere ulaşamayacağına hiç kuşku yoktu». (13) Bu meseleyi vurgulamak zamanımızda çok günceldir. Zira bazı gelişmiş kapitalist ülkelerde ve bir ölçüde reformist hayaller de yayıldı, sosyalizme barış içinde, parlamenter yolla geçiş mutlaklaştırılıyor. Hem de böyle bir geçişin, sınıf savaşı, devrimci şiddet dışında yapılacağı iddia ediliyor. (Lenin'in ünlü sözlerini kulla-

(13) V. İ. Lenin, c. 29, s. 75.